



38 Raport półroczny

**Zmiany
stosowanych w Unii Europejskiej
procedur i praktyk dotyczących
kontroli parlamentarnej**

Przygotowany przez Sekretariat COSAC i przedstawiony:

**LXVIII Konferencji Komisji
do Spraw Unijnych Parlamentów
Unii Europejskiej**

13-15 listopada 2022
Praga

Pierwszy projekt sporządzony przez sekretariat COSAC w dniu 24 października 2022 r.
na podstawie odpowiedzi na kwestionariusz przekazany parlamentom/izbom.

Konferencja Komisji do Spraw Unijnych Parlamentów Unii Europejskiej

SEKRETARIAT COSAC

MTY 06 R 010, 70 rue Montoyer, B-1047 Bruksela, Belgia

E-mail secretariat@cosac.eu | Tel: +32 2 284 3776

Spis treści

TŁO	3
STRESZCZENIE	1
ROZDZIAŁ 1	7
KONFERENCJA W SPRAWIE PRZYSZŁOŚCI EUROPY – PROCEDURY PARLAMENTARNE I SPRAWY INSTYTUCJONALNE	7
ROZDZIAŁ 2	22
PROPOZYCJE GRUP ROBOCZYCH COSAC	22
ROZDZIAŁ 3	32
UNIA EUROPEJSKA A UKRAINA, REPUBLIKA MOŁDOWY I GRUZJA	32

TŁO

Jest to trzydziesty ósmy półroczny raport sekretariatu COSAC.

Raporty półroczne COSAC

XXX Konferencja COSAC postanowiła, że sekretariat COSAC będzie sporządzał półroczne raporty oparte na faktach, które będą publikowane przed każdym jej zwyczajnym posiedzeniem. Celem raportów jest przedstawienie przeglądu zmian stosowanych w Unii Europejskiej procedur i praktyk dotyczących kontroli parlamentarnej.

Wszystkie raporty półroczne są dostępne na stronie internetowej IPEX, po przejściu do niniejszego [przeglądu](#) lub do strony poświęconej danemu [spotkaniu](#).

Trzy rozdziały niniejszego raportu półrocznego opierają się na informacjach przekazanych przez parlamenty narodowe państw członkowskich Unii Europejskiej i Parlament Europejski. Termin składania odpowiedzi na kwestionariusz do 38. Sprawozdania półrocznego upłynął 19 września 2022 r.

Zarys niniejszego raportu został przyjęty na spotkaniu przewodniczących COSAC, które odbyło się 11 lipca w Pradze.

Co do zasady, w raporcie nie ma mowy o wszystkich parlamentach lub izbach, które udzieliły odpowiedzi na dane pytanie. Zamiast tego posłużono się przykładami ilustrującymi.

Należy pamiętać, że w niektórych przypadkach respondenci mogli udzielić więcej niż jednej odpowiedzi na pytania wielokrotnego wyboru. Może to tłumaczyć wszelkie zauważalne rozbieżności w całkowitej liczbie odpowiedzi na dane pytanie i w ten sposób można uwzględnić całkowitą liczbę respondentów.

Pełne odpowiedzi, otrzymane od 38 z 39 parlamentów narodowych/izb z 27 państw członkowskich oraz od Parlamentu Europejskiego, znajdują się w załączniku na stronie internetowej COSAC. Bułgarskie *Narodno sabranie* poinformowało Sekretariat, że nie będzie w stanie udzielić odpowiedzi na kwestionariusz ze względu na termin wyborów krajowych.

Uwaga dotycząca danych liczbowych

Spośród 27 państw członkowskich Unii Europejskiej w 15 istnieje parlament jednoizbowy, a w 12 - dwuizbowy. Ze względu na istnienie systemów zarówno jednoizbowych, jak i dwuizbowych, w 27 państwach członkowskich Unii Europejskiej istnieje łącznie 39 izb/parlamentów narodowych.

Parlamenty narodowe Austrii, Irlandii i Hiszpanii, pomimo że są dwuizbowe, przedkładają jeden zestaw odpowiedzi na kwestionariusz, zatem maksymalna liczba respondentów, uwzględniając Parlament Europejski, wynosi 37. Uzyskano 36 odpowiedzi na kwestionariusz.

STRESZCZENIE

ROZDZIAŁ 1: KONFERENCJA W SPRAWIE PRZYSZŁOŚCI EUROPY – PROCEDURY PARLAMENTARNE I SPRAWY INSTYTUCJONALNE

Pierwszy rozdział 38 Raportu półrocznego ma na celu aktualizację i uzupełnienie analiz dotyczących Konferencji w sprawie przyszłości Europy (zwanej dalej CoFE) zawartych [36 Raporcie półrocznym](#) oraz [37 Raporcie półrocznym](#) COSAC.

Dnia 9 maja 2022 r., po trwających ponad rok dyskusjach, przyjęto [sprawozdanie z ostatecznego wyniku CoFE](#), w którym skierowano do trzech instytucji Unii Europejskiej (UE) 49 propozycji dotyczących szeregu omawianych tematów.

Raport rzuca światło na dwa różne, ale uzupełniające się aspekty prac: w pierwszej części zbadano udział parlamentów/izb w pracach CoFE i określono ich wewnętrzne procedury z tym związane (część 1: Parlamenty i Konferencja na temat Przyszłości Europy); w drugiej części zebrano stanowiska parlamentów/Izb w sprawie [propozycji CoFE](#) dotyczących spraw instytucjonalnych i procedur demokratycznych, w tym z uczestnictwem obywateli. Ponadto parlamenty/izby zapytano również o planowane lub już podjęte zmiany dotyczące komunikacji i zaangażowania obywateli w ten proces (część 2: Propozycje Konferencji na temat Przyszłości Europy związane ze sprawami instytucjonalnymi, procedurami demokratycznymi i uczestnictwem obywateli).

Zgodnie ze wspólną zasadą dla części 2, parlamenty/izby były konfrontowane z prostymi pytaniami dotyczącymi niektórych sformułowanych wniosków, w których pytano, czy są za („tak”), czy przeciw („nie”), czy też nie przyjęto dotychczas „oficjalnego stanowiska”.

Jeśli chodzi o skład ich delegacji do CoFE, większość parlamentów/izb uczestniczyła z Przewodniczącym i Członkami Komisji Spraw Europejskich. Kilku respondentów zgłosiło również udział członków innych komisji, ale tylko kilku uwzględniło w delegacji swojego Przewodniczącego (Marszałka)/Wiceprzewodniczącego (Wicemarszałka). Na pytanie o oszacowanie częstotliwości obecności delegatów na CoFE ponad połowa respondentów wskazała obecność swoich posłów na ponad 75% spotkań.

Ponad połowa parlamentów/izb zadeklarowała, że składała formalne sprawozdania jedynie okazjonalnie, podczas gdy inne czyniły to regularnie po każdej sesji plenarnej CoFE. Niektóre z parlamentów/Izb odpowiedziały, że nigdy nie złożyły formalnego sprawozdania. Jeśli chodzi o konkretny sposób składania sprawozdań, ponad połowa respondentów skorzystała z formy ustnego sprawozdania Komisji do Spraw UE, a mniej niż połowa wybrała formę pisemną.

Jeśli chodzi o przyjęcie formalnego stanowiska na początku lub w trakcie trwania CoFE, ponad połowa Parlamentów/izb odpowiedziała, że tego nie zrobiła. Dyskusje nad Sprawozdaniem z wyników końcowych CoFE odbywały się na różnych poziomach u ponad połowy respondentów, głównie na poziomie Komisji Spraw UE. Niektórzy respondenci wskazywali, że taka debata była planowana, ale jeszcze się nie odbyła. Większość parlamentów/izb stwierdziła, że nie przyjęła żadnej rezolucji w sprawie wyników CoFE, natomiast niektóre podały, że jest to planowane w przyszłości.

Zapytano parlamenty/izby, czy popierają niektóre konkretne propozycje/środki (w liczbie 17) sformułowanych przez plenum CoFE, dotyczących spraw instytucjonalnych i procedur demokratycznych, w tym uczestnictwa obywateli. Na zdecydowaną większość pytań dotyczących tych konkretnych propozycji/środków znaczna większość respondentów odpowiedziała, że ich Parlament/Izba nie ma oficjalnej opinii na powyższy temat.

Jak wynika z jego rezolucji plenarnej z dnia 9 czerwca 2022 r., Parlament Europejski z zadowoleniem przyjął wnioski CoFE i wezwał do zwołania konwentu w celu zmiany traktatów, jak przewidziano w art. 48 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE).

Tylko czterech respondentów wyraziło wyraźne poparcie dla większego udziału obywateli w polityce międzynarodowej UE i wydarzeniach sprzyjających bezpośrednio zaangażowaniu obywateli, podobnie jak w przypadku CoFE. Pięć parlamentów/izb opowiedziało się za zwiększeniem częstotliwości interakcji online i offline między instytucjami UE a jej obywatelami oraz za stworzeniem karty uczestnictwa obywateli dla urzędników UE. Trzy parlamenty/izby wyraziły swoje poparcie dla kwestii okresowego organizowania zgromadzeń obywateli, na podstawie prawnie wiążącego prawa UE, w celu przeprowadzenia obrad i osiągnięcia wyniku, który zostanie uwzględniony przez instytucje.

Znaczna większość respondentów (32) nie podała oficjalnej opinii na temat propozycji takich jak referendum ogólnounijne, które miałyby być inicjowane przez Parlament Europejski, lub propozycji, aby Parlament Europejski decydował o budżecie UE, co jest prawem parlamentów na szczeblu krajowym (27 nie miało oficjalnego zdania).

Kwestia unijnego prawa wyborczego uzyskała więcej zróżnicowanych odpowiedzi. Na pytanie, czy należy ujednoczyć przepisy regulujące warunki wyborów do PE, czterech respondentów wyraziło poparcie dla takiego rozwiązania, a pięciu opowiedziało się przeciw. W odniesieniu do propozycji przejścia do głosowania na listy ogólnounijne lub „listy transnarodowe” jedenaście parlamentów/izb wyraziło swój sprzeciw, natomiast trzech respondentów poparło tę propozycję.

Ponadto tylko dwóch respondentów poparło pomysł, aby obywatele mieli większy wpływ na to, kto jest wybierany na Przewodniczącą Komisji, co można by osiągnąć poprzez bezpośredni wybór Przewodniczącej Komisji lub poprzez system wiodących kandydatów. Sześciu było przeciwnych tej propozycji, a dwadzieścia pięć nie miało oficjalnej opinii.

Na pytanie, czy Parlament Europejski powinien mieć prawo inicjatywy ustawodawczej, dwóch respondentów opowiedziało się za, dwóch przeciw, natomiast dwudziestu dziewięciu nie miało oficjalnej opinii.

Trzy parlamenty poparły pomysł ponownej oceny zasad podejmowania decyzji i głosowania w instytucjach UE, skupiając się na kwestii jednomyślnego głosowania, które bardzo utrudnia osiągnięcie porozumień. Trzy odrzuciły tę propozycję ponownej oceny, natomiast większość respondentów (28) nie podała oficjalnej opinii. Do podejmowania decyzji „większością kwalifikowaną” zamiast „jednomyślnie” pozytywnie odniosła się jedynie niderlandzka *Tweede Kamer*, podczas gdy sześć wyraźnie się temu sprzeciwiło, a zdecydowana większość nie miała oficjalnego zdania.

W odniesieniu do przejrzystości, zarówno w celu umożliwienia „niezależnym obserwatorom obywatelskim dokładnego śledzenia procesu decyzyjnego”, jak i zagwarantowania „szerszego prawa dostępu do dokumentów”, zdecydowana większość nie podała oficjalnej opinii. Tylko czterech respondentów opowiedziało się za tym, aby Parlament Europejski ściśle angażował parlamenty narodowe w procedurę ustawodawczą.

Żadna z izb/parlamentów nie była przeciwna wzmocnieniu prawa Parlamentu Europejskiego do prowadzenia dochodzeń, ale zdecydowana większość nie sprecyzowała oficjalnej opinii.

Również w tym przypadku znaczna większość izb/parlamentów nie miała zdania, jeśli chodzi o rozważenie zmiany nazw instytucji UE w celu wyjaśnienia obywatelom ich funkcji i roli w procesie decyzyjnym UE.

Na pytanie, czy w następstwie Konferencji planowane są jakieś zmiany w procedurach lub praktyce interakcji izby/parlamentu z obywatelami, siedmiu respondentów stwierdziło, że zmiany rzeczywiście były planowane lub omawiane i podało szczegóły. Większość respondentów wskazała, że nie planuje żadnych zmian.

Na pytanie, czy omawiali lub zatwierdzili jakiegokolwiek stanowisko w sprawie wezwania Parlamentu Europejskiego do zwołania konwentu w sprawie zmiany traktatów, zgodnie z art. 48 TUE, większość respondentów odpowiedziała, że nie omawiali ani nie zatwierdzili odpowiedniego stanowiska.

ROZDZIAŁ 2: PROPOZYCJE GRUP ROBOCZYCH COSAC

Drugi rozdział 38 raportu półrocznego COSAC rzuca światło na poparcie parlamentów/izb dla propozycji dwóch grup roboczych COSAC zwołanych podczas [parlamentarnego wymiaru francuskiej prezydencji](#) w Radzie UE, jednej do spraw [roli parlamentów narodowych](#) i drugiej do spraw [miejsca wartości w centrum poczucia przynależności](#) do [Unii Europejskiej](#). Analizuje również priorytety Parlamentów wśród tych propozycji i ich ewentualną realizację.

Obie grupy robocze przyjęły swoje konkluzje¹ w dniu 14 czerwca 2022 r., a niniejszy rozdział dotyczy zawartych w nich propozycji oraz stanowiska Parlamentów/Izb w odniesieniu do każdej z nich.

Z reguły parlamenty/izby były konfrontowane z prostymi pytaniami dotyczącymi niektórych sformułowanych wniosków, w których pytano, czy są za („tak”), przeciw („nie”), czy też nie przyjęto dotychczas „oficjalnego stanowiska”.

W odniesieniu do [Konkluzji Grupy Roboczej COSAC ds. roli Parlamentów Narodowych](#), ponad połowa respondentów opowiedziała się za ustanowieniem zbiorowego prawa do inicjatywy pośredniej („zielona kartka”). Jeśli chodzi o organizowanie konferencji międzyparlamentarnych *ad hoc* przed przedstawieniem głównych tekstów legislacyjnych lub pakietów, prawie połowa odpowiedziała pozytywnie, a większość nie sformułowała oficjalnej opinii.

Większość parlamentów/izb uznała, że Komisja Europejska powinna zamieszczać krótkie podsumowanie wkładu parlamentów narodowych w uzasadnieniu wniosków ustawodawczych. W ramach protokołu (nr 2) w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności zadano dwa pytania. W odniesieniu do obniżenia progu powodującego uruchomienie „żółtej kartki” z jednej trzeciej do jednej czwartej głosów w parlamentach narodowych, dziewięciu respondentów było za, jeden przeciw, a zdecydowana większość nie miała oficjalnego zdania. Podobnie, na pytanie, czy wydłużyć termin, w którym parlamenty narodowe muszą przeprowadzić kontrolę pomocniczości z ośmiu do dziesięciu tygodni, połowa respondentów opowiedziała twierdząco, reszta nie miała zdania, a łotewska *Saeima* była przeciw.

¹ Grupa Robocza ds. roli parlamentów narodowych, dostępna [tutaj](#); Grupa robocza ds. miejsca wartości, dostępna [tutaj](#).

Półowa respondentów uznała, że należy promować wspólną kulturę wśród wszystkich instytucji UE i Państw Członkowskich w odniesieniu do zasad pomocniczości i proporcjonalności, a większość z nich poparła sugestię umieszczenia wszystkich informacji na temat pomocniczości, w tym uwag instytucji UE, na platformie IPEX.

W odniesieniu do trójstronnych posiedzeń nieco mniej niż połowa respondentów poparła przyznanie przewodniczącym komisji do spraw europejskich prawa dostępu do wstępnych konkluzji opracowanych przez prezydencję Rady oraz do dokumentów znanych jako „tabele czterokolumnowe”. Większość nie wyraziła oficjalnej opinii na temat wyznaczania *kontrasprawozdawców* dla najważniejszych propozycji UE ani na temat pomysłu przyznania parlamentarzystom krajowym i COSAC prawa do zadawania pisemnych pytań instytucjom UE. Kilka parlamentów/izb uznało za istotne utworzenie grupy roboczej COSAC podczas ich następnej prezydencji w COSAC. Kilka innych opowiedziało się za uwzględnieniem krajowych planów odbudowy i odporności w odpowiednich strukturach współpracy międzyparlamentarnej; ten sam schemat pojawił się w odniesieniu do ustanowienia wspólnej międzyparlamentarnej struktury monitorującej dla Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej.

Dwa wnioski uznane za najważniejsze przez większość Parlamentów/Izb, które wskazały swoje preferencje – z możliwością wielokrotnego wyboru – to „Ustanowienie zbiorowego prawa do inicjatywy pośredniej („zielona karta”)” oraz „Wydłużenie z ośmiu do dziesięciu tygodni terminu, w którym parlamenty narodowe muszą przeprowadzić kontrolę przestrzegania zasady pomocniczości”.

Odnosnie [wniosków Grupy Roboczej COSAC w sprawie miejsca wartości w centrum poczucia przynależności do Unii Europejskiej](#), większość respondentów nie miała oficjalnego zdania na temat powołania Europejskiej Konferencji Praworządności. Podobnie było w przypadku propozycji postulującej bardziej regularne wysłuchiwanie przedstawicieli rządu przez Radę, za którą opowiedziała się nieco mniej niż jedna trzecia respondentów.

Jedna czwarta parlamentów/izb poparła pomysł systematycznego włączania zaleceń dla państw członkowskich do rocznego sprawozdania Komisji Europejskiej na temat praworządności, chociaż większość respondentów nie miała na ten temat zdania. Bardzo niewielu respondentów poparło utworzenie niezależnego organu zapewniającego Państwom Członkowskim wiedzę fachową i pomoc w zakresie wdrażania praworządności, przy czym jeden z nich – czeski *Senát* – był temu przeciwny, a zdecydowana większość parlamentów/izb nie wyraziła oficjalnej opinii.

Znaczna większość respondentów uznała za istotne poświęcenie specjalnego wydarzenia lub punktu w programie COSAC na dyskusję o praworządności, w zależności od innych okoliczności (takich jak bieżące pilne kwestie lub priorytety Prezydencji). Zdecydowana większość parlamentów/izb, które udzieliły odpowiedzi, poparła pomysł utworzenia grupy roboczej COSAC ds. praworządności, ale stwierdziła również, że jej faktyczne utworzenie będzie zależało od innych okoliczności, takich jak bieżące pilne kwestie prezydencji.

Poproszono o wskazanie, które z propozycji uznano za najważniejsze, większość parlamentów/izb, które udzieliły odpowiedzi, nie sformułowała oficjalnej opinii, a ponad jedna trzecia wybrała pomysł stworzenia specjalnego wydarzenia lub punktu w programie COSAC dotyczącego praworządności i wartości europejskich. Jedna piąta parlamentów/izb wybrała propozycję, która polega na systematycznym włączaniu zaleceń dla państw do rocznych sprawozdań Komisji Europejskiej dotyczących praworządności.

ROZDZIAŁ 3: UNIA EUROPEJSKA I UKRAINA, REPUBLIKA MOŁDOWY I GRUZJA

Trzeci rozdział 38 raportu półrocznego COSAC ma na celu zbadanie, czy parlamenty/izby debatowały nad rosyjską agresją i inwazją na Ukrainę oraz czy przyjęto jakiekolwiek rezolucje. Ocenia również zaangażowanie parlamentów/izb w proces akcesyjny w celu określenia zakresu, w jakim aktywnie go monitorowały i kontrolowały.

Na posiedzeniu w dniu 23 czerwca 2022 roku Rada Europejska podjęła decyzję o przyznaniu Ukrainie i Republice Mołdowy statusu państwa kandydującego do członkostwa w UE. Rada zadeklarowała również gotowość do przyznania Gruzji statusu kraju kandydującego po zrealizowaniu priorytetów określonych w opinii Komisji Europejskiej na temat wniosku Gruzji o członkostwo. Wynikało to z opinii wydanych przez Komisję Europejską 17 czerwca 2022 r. dotyczących wniosków o członkostwo w UE złożonych przez te trzy państwa.

Dlatego też pytania koncentrowały się głównie na kwestiach proceduralnych, takich jak to, czy parlament/izba lub jego właściwa komisja (komisje) wpłynęły na stanowisko rządu w Radzie Europejskiej, kiedy omawiano status kandydacki Ukrainy, Gruzji i Republiki Mołdowy, czy są one informowane lub regularnie informowane przez rząd o negocjacjach i ich wynikach oraz czy parlament/izba lub jego/jej komisje przyjęły jakiekolwiek rezolucje dotyczące statusu kandydackiego Ukrainy, Gruzji i Republiki Mołdowy.

Wiele parlamentów/izb wskazało, że rezolucja potępiająca rosyjską agresję została przyjęta przez jedną lub więcej komisji lub na posiedzeniu plenarnym. Większość przyjęła rezolucję za przyznaniem statusu kandydata Ukrainie, Republice Mołdowy lub Gruzji. Jeśli chodzi o nadzór swojego właściwego rządu w kontekście Rady Europejskiej, której posiedzenie odbyło się w czerwcu 2022 r., niektórzy respondenci wskazali, że omówiono stanowisko bez przyjęcia formalnej rezolucji, a kilku zauważyło, że przyjęło stanowisko/nakaz lub niewiążącą rezolucję (zalecenie). Znaczna liczba parlamentów/izb przekazała dodatkowe informacje w celu wyjaśnienia niuansów ich stanowiska w sprawie statusu kandydata Ukrainy, Republiki Mołdowy lub Gruzji.

Kilku respondentów poinformowało, że rządy omówiły postępy w negocjacjach oraz stanowiska dotyczące potencjalnych krajów kandydujących, zajęte w imieniu Państwa Członkowskiego, z parlamentem/izbą, jeśli został/a o to poproszony/a, a mniej niż połowa odpowiedziała, że rząd regularnie omawia postępy w negocjacjach.

ROZDZIAŁ 1

KONFERENCJA NA TEMAT PRZYSZŁOŚCI EUROPY – PROCEDURY PARLAMENTARNE I SPRAWY INSTYTUCJONALNE

PIERWSZY ROZDZIAŁ 38. RAPORTU PÓLROCZNEGO ma na celu aktualizację i uzupełnienie analiz przeprowadzonych w [36 raporcie półrocznym](#) i [37 raporcie półrocznym](#) COSAC poprzez rzucenie światła na dwa różne, ale uzupełniające się wątki: po pierwsze, poprzez zbadanie udziału parlamentów/izb w pracach CoFE i określenie ich wewnętrznych procedur związanych z Konferencją; po drugie, poprzez zebranie stanowisk parlamentów/izb w sprawie [propozycji CoFE](#) związanych ze sprawami instytucjonalnymi i procedurami demokratycznymi, w tym z uczestnictwem obywateli, skupiając się na zestawie konkretnych i jasno sformułowanych propozycji/środków. Ponadto, w tej części rozdziału zapytano o ewentualne planowane lub podejmowane przez Parlamenti/Izby zmiany dotyczące komunikacji i zaangażowania obywateli w ten proces.

Zgodnie ze wspólną zasadą dla części 2, parlamenti/izby były konfrontowane z prostymi pytaniami dotyczącymi niektórych sformułowanych propozycji, z pytaniem czy są za („tak”), przeciw („nie”), lub czy nie przyjęto dotychczas „oficjalnego stanowiska”.

Część 1 – Parlamenti i Konferencja na temat Przyszłości Europy

1.1 Na pytanie o skład delegacji parlamentów/izb do CoFE 32 respondentów podało, że w skład ich delegacji wchodził członkowie Komisji do Spraw UE, 19 respondentów reprezentował przewodniczący Komisji do Spraw UE, 15 respondentów włączyło do swoich delegacji członków innych komisji, a tylko czterech respondentów włączyło do delegacji swojego marszałka/wiceprzewodniczącego (czeski *Senát*, włoski *Senato della Repubblica* litewski *Seimas* i Parlament Europejski). Zdecydowana większość parlamentów/izb łączy przewodniczącego z członkami Komisji do Spraw UE w swoich delegacjach.

Niektóre z parlamentów/izb dostarczyły dodatkowych informacji. Delegacja Parlamentu Europejskiego liczyła 108 posłów, w tym przewodniczący, sześciu wiceprzewodniczących, jeden wiceprzewodniczący Komisji Spraw Konstytucyjnych (AFCO), 34 członków Komisji AFCO oraz inni posłowie do Parlamentu Europejskiego.

Belgijska *Chambre des représentants* oświadczyła, że w skład jej delegacji wchodziło dwóch zastępców członków komitetu doradczego odpowiedzialnego za sprawy UE. Cypryjskie *Vouli ton Antiprosopon* podał, że jego delegacji do CoFE przewodniczył przewodniczący Stałej Komisji Spraw Zagranicznych i Europejskich Izby, a w jej skład wchodziło dwóch członków tej Komisji oraz inny członek Izby. Niderlandzka *Eerste Kamer* zaznaczyła również, że w składzie jej delegacji byli przewodniczący i wiceprzewodniczący Komisji Spraw Europejskich. Greckie *Vouli ton Ellinon* podało, że jego delegacji składała się z wiceprzewodniczącego Komisji Spraw UE, dwóch członków Komisji Spraw UE i jednego członka innej komisji.

Włoski *Senato della Repubblica* również opracował informacje na temat swojej delegacji, by wspomnieć, że w jej skład wchodził wiceprzewodniczący Izby i jeden członek Komisji Spraw Zagranicznych.

Łotewska *Saeima* także poinformowała, że jej delegacja składa się z przewodniczącego Komisji Spraw Europejskich, dwóch członków tej komisji i jednego członka innej komisji.

1.2 Na prośbę o oszacowanie częstotliwości obecności delegatów na CoFE 24 respondentów odpowiedziało, że średnio każdy z delegatów uczestniczył w ponad 75% spotkań. Dziewięciu respondentów poinformowało, że średnio posłowie uczestniczyli w 50-75% posiedzeń, jeden respondent (duński *Folketing*) stwierdził, że każdy delegat uczestniczył średnio w 25-50% posiedzeń, a dwóch respondentów (czeska *Poslanecká sněmovna* i maltańska *Kamra tad-Deputati*) odpowiedziało, że każdy delegat był obecny średnio na mniej niż 25% posiedzeń.

Duński *Folketing* przedstawił dodatkową uwagę, stwierdzając, że wśród jego delegatów występowały różnice w zakresie uczestnictwa w posiedzeniach.

Maltańska *Kamra tad-Deputati* dodatkowo wyjaśniła swój udział w CoFE stwierdzając, że parlament został rozwiązany od dnia 20 lutego 2022 r. do 7 maja 2022 r. z powodu wyborów krajowych, które odbyły się 26 marca 2022 r. Zgodnie z konstytucją maltańską, członkowie parlamentu przestają pełnić swoje funkcje po jego rozwiązaniu, co wyjaśnia, dlaczego delegacja maltańska nie mogła uczestniczyć w ostatniej części CoFE.

1.3 Na pytanie, czy po każdym posiedzeniu CoFE delegacja składała formalne sprawozdanie swojemu parlamentowi/izbie, 21 respondentów odpowiedziało, że zdarzało się to sporadycznie, ośmiu respondentów stwierdziło, że sprawozdania miały miejsce regularnie po każdej sesji plenarnej CoFE, a siedmiu odpowiedziało, że ich delegacja formalnie nigdy nie składała sprawozdań (czeska *Poslanecká sněmovna*, estoński *Riigikogu*, francuskie *Assemblée nationale*, irlandzkie *Izby Oireachtas*, polski *Sejm*, polski *Senat*).

1.4 Na pytanie o konkretny sposób składania sprawozdań 21 respondentów stwierdziło, że ich parlamenty/izby stosowały ustne składanie sprawozdań Komisji do Spraw UE, 13 respondentów składało sprawozdania na piśmie, z czego trzech tylko na piśmie (belgijska *Chambre des représentants*, belgijski *Sénat*, maltańska *Kamra tad-Deputati*), inni połączyli to ze składaniem ustnych sprawozdań do Komisji Spraw UE (chorwacki *Hrvatski sabor*, niderlandzka *Tweede Kamer*, niderlandzka *Eerste Kamer*, portugalska *Assembleia da República*, rumuńska *Camera Deputaților* i *Senat*, hiszpańskie *Cortes Generales*) lub ze składaniem ustnych sprawozdań na sesji plenarnej (luksemburska *Chambre des Députés*, słoweński *Državni svet*).

Jeżeli Państwa delegacja złożyła oficjalne sprawozdanie swojemu Parlamentowi/ Izbie, proszę wskazać sposób złożenia sprawozdania (z możliwością wielokrotnego wyboru odpowiedzi)

Rodzaj raportowania	Liczba odpowiedzi
a) Sprawozdanie ustne dla Komisji Spraw UE	21
b) Sprawozdanie ustne dla innych komisji	4
c) Sprawozdanie ustne na posiedzeniu plenarnym	7
d) Sprawozdania pisemne	13
Inne, proszę określić	7
Ogółem respondentów	30
Respondenci, którzy pominęli to pytanie	6

Siedmiu respondentów (austriacki *Nationalrat* i austriacki *Bundesrat*, cypryjskie *Vouli ton Antiprosopon*, francuski *Sénat*, niemiecki *Bundesrat*, włoska *Camera dei deputati*, luksemburska *Chambre des Députés*, słoweński *Državni svet*) złożyło sprawozdania ustne bezpośrednio na posiedzeniu plenarnym, a czterech (czeski *Senát*, litewski *Seimas*, szwedzki *Riksdag*, Parlament Europejski) złożyło sprawozdania ustne innym komisjom. Pięć parlamentów/izb (czeska *Poslanecká sněmovna*, estońskie *Riigikogu*, francuskie *Assemblée nationale*, polski *Sejm*, polski *Senat*) nie udzieliło odpowiedzi na pytanie. Większość respondentów łączyła więcej niż jeden rodzaj sprawozdawczości, najczęściej były to sprawozdania ustne dla Komisji Spraw UE oraz sprawozdania pisemne.

Siedmiu respondentów dodało informacje na temat specyficznego dla nich rodzaju sprawozdawczości:

- Austriacki *Nationalrat* i *Bundesrat* poinformowały o utworzeniu „grupy kontaktowej”, która spotykała się regularnie. Każda z partii politycznych była reprezentowana przez jednego lub dwóch członków, co zapewniało wszystkim stronom dostęp do informacji o CoFE.
- Belgijska *Chambre des représentants* poinformowała, że była w trakcie prac nad dokumentem parlamentarnym związanym z CoFE.
- W przypadku cypryjskiego *Vouli ton Antiprosopon*, po każdym posiedzeniu plenarnym CoFE urzędnicy sporządzali sprawozdania, które były przekazywane przewodniczącemu Izby i wszystkim członkom Komisji Spraw Zagranicznych i Europejskich.
- Niemiecki *Bundestag* poinformował, że sprawozdawczość odbywała się zazwyczaj w Komisji Spraw Unii Europejskiej, dodając jednocześnie, że trzykrotnie wysłano pismo do wszystkich posłów.

- Niemiecki *Bundesrat* zauważył, że pismo ze sprawozdaniem zostało wysłane do członków Komisji do Spraw Unii Europejskiej, oprócz sprawozdań ustnych i sprawozdań służbowych.
- Grekik Vouli ton Ellinon sprecyzował, że delegacja regularnie składała sprawozdania przewodniczącemu Komisji Spraw Europejskich, a także odbywała spotkania informacyjne z udziałem członków CoFE reprezentujących Grecję w różnych rolach instytucjonalnych.
- Parlament Europejski uściślił, że Konferencja Przewodniczących, Prezydium, składa regularne sprawozdania i że w porządku obrad Komisji Spraw Konstytucyjnych (AFCO) znajduje się punkt dotyczący CoFE i roli Parlamentu Europejskiego, w którym Guy Verhofstadt, Współprzewodniczący Rady Wykonawczej CoFE, przedstawia tej komisji sprawozdanie.

1.5 Na pytanie, czy na początku lub w trakcie trwania CoFE przyjęto formalne stanowisko w sprawie konkretnych tematów/spraw, 25 respondentów odpowiedziało, że nie. Sześciu respondentów poinformowało, że ich parlamenty/izby przyjęły rezolucje zawierające formalne stanowisko w sprawie kilku tematów omawianych w ramach CoFE (austriacki *Nationalrat* i *Bundesrat*, niemiecki *Bundesrat*, irlandzkie *Izby Oireachtas*, włoski *Senato della Repubblica*, luksemburska *Chambre des Députés* i Parlament Europejski). Ponadto pięciu respondentów przyjęło mandat dla przedstawicieli rządu, którzy działali jako delegaci Rady (austriacki *Nationalrat* i *Bundesrat*, niderlandzka *Tweede Kamer*, estoński *Riigikogu*, łotewski *Saeima*, szwedzki *Riksdag*). Tylko jeden respondent przyjął mandat dla delegacji parlamentu/izby (niderlandzka *Tweede Kamer*). Dwóch respondentów przyjęło więcej niż jedno formalne stanowisko (niderlandzka *Tweede Kamer*, austriacki *Nationalrat* i *Bundesrat*).

Fiński *Eduskunta* sprecyzował ponadto, że rządowi ani delegacji Parlamentu do CoFE nie udzielono żadnego mandatu jako takiego, ale że Wielki Komitet zwrócił się do CoFE w ramach sprawozdania rządu dla parlamentu w sprawie polityki UE. Następnie odbyła się debata na temat sprawozdania na posiedzeniu plenarnym. Wreszcie, CoFE było omawiane w Wielkim Komitecie z udziałem ministra spraw europejskich za każdym razem, gdy odbywał się briefing na temat posiedzenia Rady do Spraw Ogólnych, które dotyczyło CoFE.

1.6 Ponadto, w kwestii przyjmowania stanowisk formalnych zapytano Parlamenti/Izby o poziom ich przyjmowania. Ośmiu respondentów (austriacki *Nationalrat* i *austriacki Bundesrat*, niderlandzka *Tweede Kamer*, estoński *Riigikogu*, niemiecki *Bundesrat*, irlandzkie *Izby Oireachtas*, łotewska *Saeima*, luksemburska *Chambre des Députés*, szwedzki *Riksdag*) przyjęło stanowisko na szczeblu Komisji Spraw UE. Pięć z nich przyjęło ją na szczeblu plenarnym (austriacki *Nationalrat* i *Bundesrat*, niderlandzka *Tweede Kamer*, niemiecki *Bundesrat*, włoski *Senato della Repubblica*, Parlament Europejski). Pięć parlamentów/izb przyjęło stanowisko na różnych szczeblach, głównie w Komisji Spraw UE połączonej z posiedzeniem plenarnym (austriacki *Nationalrat* i *Bundesrat*, niderlandzka *Tweede Kamer*, niemiecki *Bundesrat*, luksemburska *Chambre des Députés*, Parlament Europejski). Dwanaście parlamentów/izb nie odpowiedziało na to pytanie, a piętnaście uznało, że nie ma ono zastosowania.

1.7 Na pytanie o liczbę przyjętych rezolucji i krótkie streszczenie ich treści dziesięć parlamentów/izb przekazało dalsze informacje, których krótkie podsumowanie znajduje się poniżej².

² Pełne odpowiedzi znajdują się w załączniku do niniejszego 38 raportu półrocznego.

Austriacki *Nationalrat* i *Bundesrat* przyjęły trzy rezolucje: jedną wzywającą UE do zastosowania się do zaleceń obywateli poprzez konkretne i szybkie reformy oraz inicjatywy legislacyjne; oświadczenie wzywające ministra federalnego do opowiedzenia się za daleko idącym udziałem obywateli i ambitnym programem nie wykluczającym zmiany traktatu; oraz oświadczenie podkreślające potrzebę udziału młodych ludzi i zaangażowania krajów Bałkanów Zachodnich w ten proces.

Niderlandzka *Tweede Kamer* przyjęła pięć rezolucji dotyczących głównie zasady pomocniczości w kształtowaniu CoFE, zapewnienia silnej roli parlamentów narodowych, proaktywnego zaangażowania obywateli niderlandzkich w CoFE oraz niewykluczania z góry zmian w traktacie.

Niemiecki *Bundesrat* uzupełnił swoją odpowiedź, wspominając o swoim poparciu dla samego CoFE. Powtórzył żądanie zajęcia się warunkami instytucjonalnymi, które pozwolą na sprostanie obecnym wyzwaniom. Uznał „zieloną kartkę” za odpowiedni instrument, który bardziej aktywnie angażuje parlamenty narodowe. Wreszcie wezwał do intensywniejszego zaangażowania Komisji Europejskiej w stanowiska parlamentów narodowych.

Irlandzkie *Izby Oireachtas* przyjęły siedem zaleceń, doradzając między innymi, aby maksymalnie wykorzystać postanowienia obowiązujących traktatów przed rozważeniem zmiany traktatu, tematyka obrad CoFE odzwierciedlała wyzwania stojące przed obywatelami, a CoFE opublikował jasną listę wniosków.

Włoski *Senato della Repubblica* przyjął rezolucję, w której zwraca się między innymi o zwiększenie współpracy międzyparlamentarnej między Parlamentem Europejskim a parlamentami krajowymi, o wsparcie wdrażania wyników prac CoFE, w tym możliwości wszczęcia zwykłej procedury zmiany traktatu poprzez zwołanie konwentu.

Łotewska *Saeima* przyjęła trzy stanowiska krajowe na szczeblu Komisji Spraw Europejskich: pierwsze w sprawie konieczności zachowania przez UE unii opartej na wartościach oraz wzmocnienia odporności Państw Członkowskich na zagrożenia hybrydowe; drugie w sprawie konieczności utrzymania istniejącej równowagi instytucjonalnej przy jednoczesnym wykazaniu poparcia dla równych zasad między Państwami Członkowskimi w wyborach do Parlamentu Europejskiego oraz wyrażeniu braku poparcia na tym etapie dla wprowadzenia głosowania kwalifikowanego w polityce zagranicznej; trzecie koncentrowało się na wzmocnieniu odporności społeczeństwa na dezinformację i umiejętności korzystania z mediów, w szczególności nie popierając obowiązkowego mechanizmu solidarności w dziedzinie migracji, ani utworzenia armii UE.

Parlament Europejski przyjął trzy rezolucje plenarne, dwie zawierające jego stanowisko w sprawie CoFE w 2020 r. i jedną dotyczącą działań następczych w związku z jego konkluzjami w maju 2022 r.

1.8 Na pytanie, czy omawiano sprawozdanie lub ogólnie ostateczny wynik CoFE, 16 respondentów odpowiedziało, że uczyniono to na forum ich odpowiedniej Komisji Spraw Europejskich, przy czym czterech z nich (niderlandzka *Tweede Kamer*, włoska *Camera dei deputati*, litewski *Seimas*, szwedzki *Riksdag*) połączyło to z przyjęciem na poziomie innych komisji/komitetów.

Siedem (austriacki *Nationalrat i Bundesrat*, niderlandzka *Eerste Kamer*, niemiecki *Bundesrat*, węgierski *Országgyűlés*, irlandzkie *Izby Oireachtas*, słoweński *Državni svet*, Parlament Europejski) odpowiedziało, że było to przedmiotem debaty na posiedzeniu plenarnym, cztery z nich (austriacki *Nationalrat i Bundesrat*, niderlandzka *Eerste Kamer*, niemiecki *Bundesrat*, węgierski *Országgyűlés*) połączyły to z poziomem Komisji Spraw UE, a jeden przeprowadził debatę również w innej komisji (Parlament Europejski).

Dziesięciu respondentów wskazało, że nie przeprowadzili jeszcze debaty na temat ostatecznego wyniku CoFE, ale planują to zrobić. Ostatecznie siedmiu respondentów odpowiedziało „nie” (belgijska *Chambre des représentants*, belgijski *Sénat*, chorwacki *Hrvatski sabor*, czeska *Poslanecká sněmovna*, włoski *Senato della Repubblica*, polski *Sejm* i łowacka *Národná rada*).

Czy w Pana/Pani Parlamencie/Izbie dyskutowano nad Sprawozdaniem z wyników końcowych Konferencji na temat Przyszłości Europy lub ogólnie nad wynikami Konferencji?	
a) Tak, w komisji spraw UE	16
b) Tak, w innej komisji/komisjach	5
c) Tak, na posiedzeniu plenarnym	7
e) Nie	10
Ogółem respondentów	36
Respondenci, którzy pominęli to pytanie	0

Duński *Folketing* sprecyzował ponadto, że wynik CoFE został omówiony z duńskim ministrem spraw zagranicznych przed debatami na ten temat w Radzie do Spraw Ogólnych UE (GAC). Niderlandzka *Eerste Kamer* wyjaśniła swoją odpowiedź, informując, że sprawozdanie było omawiane na szczelbu komisji oraz z rządem, w ramach corocznej debaty ogólnej na temat polityki rządu wobec UE. Ponadto Komisja Spraw UE zajmowała się obecnie sprawozdaniem i jego wynikami, kierując do rządu pytania pisemne. Irlandzkie *Izby Oireachtas* stwierdziły również, że wynik został omówiony na posiedzeniu plenarnym w kontekście oświadczeń premiera (*Taoiseach*) po posiedzeniu Rady Europejskiej. Ponadto Komisja Spraw Europejskich zgodziła się na omówienie wyników CoFE we wrześniu 2022 roku.

1.9 Parlamenti/izby zapytano również, czy ogólnie przyjęły rezolucję w sprawie sprawozdania z końcowych wyników CoFE, a pięć z nich udzieliło odpowiedzi twierdzącej. Spośród tych pięciu, czterech respondentów przyjęło swoje stanowisko na posiedzeniu plenarnym, trzech z nich połączyło je z przyjęciem na poziomie Komisji do Spraw UE, a jeden połączył poziom Komisji do Spraw UE z inną komisją parlamentarną (włoska *Camera dei deputati*). Pięć stwierdziło, że nie przyjęło jeszcze żadnej uchwały, ale planuje to zrobić (czeski *Senát*, francuskie *Assemblée nationale*, niemiecki *Bundestag*, polski *Senat*, hiszpańskie *Cortes Generales*).

Dwudziestu sześciu respondentów wskazało, że nie przyjęło żadnej rezolucji w sprawie wyników CoFE. Rumuńska *Camera Deputaților* dostarczyła dodatkowych informacji, zauważając, że Komisja Spraw Europejskich uwzględniła wyniki CoFE w swoich codziennych pracach i debatach.

Słoweński *Državni zbor* poinformował, że Komisja Spraw Europejskich planuje omówić ostateczny wynik CoFE i zaprosić członków delegacji, przedstawiciela rządu i obywateli do przedstawienia swojego przeglądu procesu oraz przyjętych zaleceń i środków końcowych. Wyjaśnił ponadto, że planuje zwołać sesję, gdy opublikowane zostanie tłumaczenie sprawozdania z wyników końcowych CoFE.

1.10 Te parlamenty/izby, które przyjęły rezolucje dotyczące wyników CoFE, podsumowały ich treść. Tylko pięć parlamentów/izb przyjęło w rzeczywistości rezolucję związaną z wynikami CoFE (austriacki *Nationalrat i Bundesrat*, niemiecki *Bundesrat*, węgierski *Országgyűlés*, włoska *Camera dei deputati*, Parlament Europejski). Trzydziestu jeden respondentów nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

W dniu 19 maja 2022 r. austriacki *Nationalrat* przyjął rezolucję wzywającą instytucje UE do szybkiego wdrożenia propozycji obywateli poprzez konkretne reformy i inicjatywy legislacyjne. W przypadku zwołania europejskiego konwentu w celu zmiany traktatów zwrócono się do rządu federalnego o przyjęcie aktywnej roli i opowiedzenie się za udziałem wszystkich grup parlamentarnych parlamentu austriackiego. Komisja Spraw Europejskich zaleciła również austriackiemu *Bundesratowi* przyjęcie oświadczenia, w którym ponownie zwróciłaby się do rządu federalnego o podjęcie działań mających na celu szybkie rozpatrzenie propozycji obywateli.

Niemiecki *Bundesrat* przyjął rezolucję, w której wyraził zadowolenie, że CoFE dała obywatelom UE możliwość aktywnego uczestnictwa w procesie konsultacji. *Bundesrat* wyraził również swoją otwartość na reformę w zakresie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa. Zwrócił się również o zbadanie zharmonizowanych wyborów do Parlamentu Europejskiego. Poparł również pomysł dokonania przeglądu istniejących mechanizmów kontroli i równowagi w systemie parlamentów narodowych („zielona kartka”). *Bundesrat* zadeklarował również otwartość na zwołanie w razie potrzeby Konwentu Europejskiego.

Greckie *Vouli ton Ellinon* stwierdził, że Komisja Spraw Europejskich zorganizowała dwa specjalne posiedzenia komisji, jedno na początku, a drugie po zakończeniu CoFE. W tym ostatnim przypadku wszyscy członkowie delegacji CoFE reprezentujący Grecję w różnych rolach instytucjonalnych zostali zaproszeni do udziału w debacie, ale nie przyjęto żadnej rezolucji.

Komisje Spraw Zagranicznych i Polityki UE włoskiej *Camera dei deputati* przyjęły w dniu 26 kwietnia 2022 r. rezolucję, w której zwracają się do rządu o przedstawienie sprawozdania z wyników CoFE, o stałe informowanie izb o wszelkich inicjatywach mających na celu realizację wniosków z tej konferencji, o zagwarantowanie stałego dialogu z właściwymi komisjami parlamentarnymi, a także o zapewnienie pełnego zaangażowania władz lokalnych. Ponadto w niniejszej rezolucji wzywa się rząd do aktywnego poparcia propozycji CoFE mających na celu wzmocnienie działań Unii Europejskiej na mocy obowiązujących traktatów, z należyтым uwzględnieniem zasad pomocniczości i proporcjonalności, poprzez wykorzystanie pełnego potencjału traktatów, w tym zainicjowanie prac nad konwencją, zgodnie z art. 48 Traktatu o UE.

Węgierski *Országgyűlés* oświadczył, że w dniu 19 lipca 2022 r. jego plenum przyjęło rezolucję w sprawie stanowiska Węgier w sprawie przyszłości Unii Europejskiej, podsumowującą główne węgierskie priorytety dotyczące wyniku CoFE, w tym ewentualne elementy zmiany Traktatu.

Parlament Europejski przyjął dwie rezolucje na szczepku plenarnym. Rezolucja z 4 maja 2022 r. w sprawie dalszych działań w związku z konkluzjami Konferencji w sprawie Przyszłości Europy (2022/2648(RSP)) postulująca m.in. to, że oprócz wniosków legislacyjnych, wdrożenie konkluzji CoFE i zaleceń obywateli wymaga zmian traktatowych (m.in. dotyczących uproszczenia architektury instytucjonalnej UE, większej przejrzystości i odpowiedzialności w procesie decyzyjnym oraz nowej refleksji nad kompetencjami UE). Kolejna uchwała z 9 czerwca 2022 r. w sprawie wezwania Konwentu do rewizji traktatów (2022/2705 (RSP)) do przedłożenia Radzie w ramach zwykłej procedury rewizyjnej określonej w art. 48 TUE szeregu propozycji zmian traktatów, w następstwie wniosków z posiedzenia CoFE.

1.11 Osiemnastu respondentów dostarczyło dodatkowych informacji na temat części 1 niniejszego rozdziału, głównie dotyczących dodatkowych informacji na temat składu delegacji do CoFE, dyskusji nad Sprawozdaniem z Wyników Konferencji lub ogólnie na temat wyników Konferencji.

Węgierski *Országgyűlés* poinformował o opinii przyjętej przez przedstawicieli partii rządzących Delegacji Zgromadzenia Narodowego Węgier do CoFE w sprawie projektu wspólnego oświadczenia parlamentów narodowych i przedstawicieli Parlamentu Europejskiego”.

Włoska *Camera dei deputati* oświadczyła, że Komisja Polityki UE i Komisja Spraw Zagranicznych przeprowadziły wspólnie dochodzenie dotyczące ustalenia faktów w sprawie CoFE.

Włoski *Senato della Repubblica* wykorzystał to pytanie, aby dodać, że w ramach Grupy Roboczej COSAC ds. roli parlamentów narodowych³ zaproponował poparcie niektórych konkretnych propozycji Konferencji, a mianowicie: 1) że inicjatywa „zielonej kartki” (wniosek nr 40, poz. 2) być powiązana i skoordynowana z propozycją przyznania inicjatywy ustawodawczej Parlamentowi Europejskiemu (wniosek nr 38, poz. 4); 2) możliwość przeprowadzania wysłuchań przez parlamenty narodowe w związku z procedurami ustawodawczymi Parlamentu Europejskiego, zgodnie z wnioskiem nr. 39, poz. 2, ust. 3; 3) wprowadzenie wymiany poglądów między sprawozdawcami PE w sprawie europejskich projektów legislacyjnych a sprawozdawcami krajowymi.

Sejm RP przekazał dodatkowe informacje, że w ramach Komisji do Spraw Unii Europejskiej (EUAC) powołano stałą podkomisję do spraw CoFE, której przewodniczy jeden z delegatów Sejmu RP na konferencję i której zadaniem jest śledzenie jej przebiegu.

Szwedzki *Riksdag* zauważył, że jego Komisja Spraw Zagranicznych zwróciła wcześniej uwagę, że rząd powinien dążyć do zapewnienia obiektywnej i realistycznej konferencji opartej na potrzebach i punktach widzenia obywateli, nie tworząc jednocześnie nierealistycznych oczekiwań. Po zakończeniu obrad CoFE Komitet zauważył, że prace Konferencji charakteryzowały się słabym planowaniem i sprzecznymi informacjami dotyczącymi oczekiwań i trudno było uznać konkluzje za reprezentatywne dla obywateli UE.

³ Omówione w rozdziale 2 niniejszego raportu.

Część 2 – Propozycje Konferencji na temat Przyszłości Europy dotyczące spraw instytucjonalnych, procedur demokratycznych i uczestnictwa obywateli

Parlamenty/izby zostały zapytane o ich poparcie dla niektórych [propozycji/środków](#) sformułowanych przez plenum CoFE i zawartych w jego sprawozdaniu końcowym.

1.12 Zapytani o wniosek 22, działanie 2, dotyczący: *„silniejszego udziału obywateli w polityce międzynarodowej UE oraz bezpośrednio wydarzenia angażujące obywateli, podobne do Konferencji na temat Przyszłości Europy, organizowane na szczeblu krajowym, lokalnym i europejskim oraz z aktywnym udziałem zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego”*⁴, czterech respondentów wyraziło swoje poparcie (czeski *Senát*, niemiecki *Bundesrat*, polski *Senat* i słowacka *Národná rada*). Spośród 34 respondentów, 30 odpowiedziało, że nie przyjęło żadnego oficjalnego stanowiska.

1.13 W odniesieniu do koncepcji *„Zwiększenia częstotliwości interakcji online i offline pomiędzy instytucjami UE a jej obywatelami za pomocą różnych środków interakcji w celu zapewnienia obywatelom możliwości uczestniczenia w procesie kształtowania polityki UE, aby wyrażać swoje opinie i uzyskiwać informacje zwrotne, oraz stworzenia karty dla urzędników UE dotyczącej uczestnictwa obywateli”* (wniosek 36, działanie 2), pięciu respondentów udzieliło odpowiedzi pozytywnej (czeski *Senát*, niemiecki *Bundesrat*, niemiecki *Bundestag*, polski *Senat* i słowacka *Národná rada*). Tych, którzy nie zajęli żadnego oficjalnego stanowiska było 29.

1.14 Jeśli chodzi o *„Przeprowadzanie zgromadzeń obywatelskich okresowo, na podstawie prawnie wiążącego prawa UE. Uczestnicy muszą być wybierani losowo, z zachowaniem kryteriów reprezentatywności, a udział powinien być motywowany. W razie potrzeby zapewnione zostanie wsparcie ekspertów, aby członkowie zgromadzenia mieli wystarczającą ilość informacji do obrad. Jeżeli wyniki nie zostaną uwzględnione przez instytucje, należy to należycie uzasadnić”*; (wniosek 36, działanie 7), trzy Parlamenty/Izby poparły tę propozycję (czeski *Senát*, polski *Senat* i słowacka *Národná rada*), a 31 nie miało oficjalnej opinii.

1.15 W sprawie konkretnej propozycji *„Koncepcja ogólnounijnego referendum, które byłoby uruchamiane przez Parlament Europejski, w wyjątkowych przypadkach w sprawach szczególnie ważnych dla wszystkich obywateli Europy”* (wniosek 38, działanie 2), jedna Izba była za (włoski *Senato della Repubblica*), a jedna przeciw (czeski *Senát*).

Trzydziestu dwóch respondentów wskazało, że nie przyjęło żadnej oficjalnej opinii.

1.16 W kwestii unijnego prawa wyborczego CoFE złożyło propozycję (wniosek 38, działanie 3, część pierwsza), aby zaproponować *„zmianę unijnego prawa wyborczego w celu zharmonizowania warunków wyborczych (wiek wyborczy, data wyborów, wymogi dotyczące okręgów wyborczych, kandydatów, partii politycznych i ich finansowania) dla wyborów do Parlamentu Europejskiego, ...”*. Czterech respondentów wyraziło swoje poparcie (niemiecki *Bundesrat*, niemiecki *Bundestag*, włoski *Senato della Repubblica* i łotewska *Saeima*), a pięciu odpowiedziało, że są przeciw (niderlandzka *Tweede Kamer*, francuski *Sénat*, węgierski *Országgyűlés*, portugalska *Assembleia da República* i szwedzki *Riksdag*).

Dwadzieścia pięć parlamentów/izb, które udzieliły odpowiedzi, oświadczyło, że nie sformułowało oficjalnej opinii w tej sprawie.

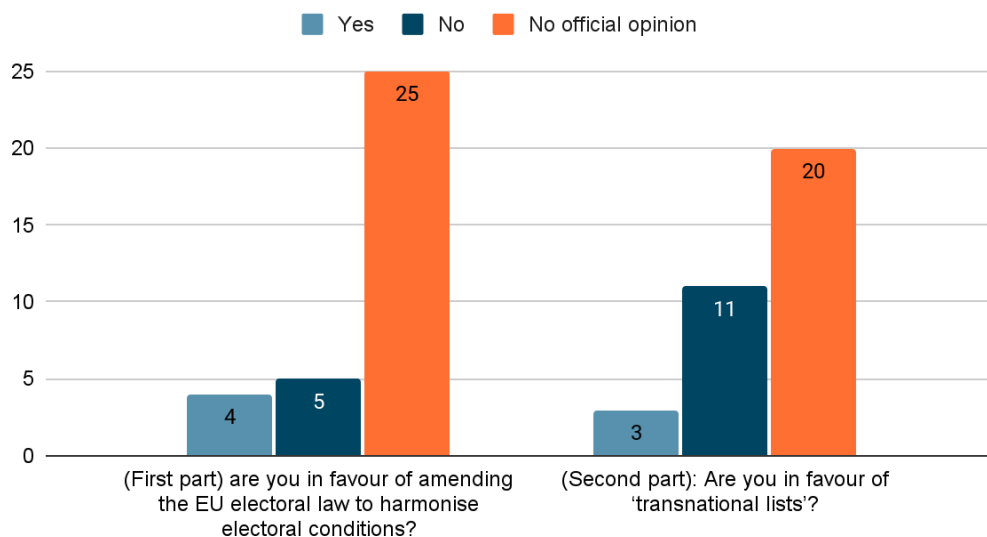
1.17 Nadal odnośnie do prawa wyborczego UE, jedenaście parlamentów/izb (niderlandzka *Tweede Kamer* i *Eerste Kamer*, estońskie *Riigikogu*, fińska *Eduskunta*, francuski *Sénat*, węgierski *Országgyűlés*, łotewska *Saeima*, litewski *Seimas*, portugalska *Assembleia da República*, słowacka *Národná rada*) i szwedzki *Riksdag*)

⁴ Uwaga: to działanie jest proponowane w ramach tematu „UE w świetle”, odnosi się konkretnie do polityki międzynarodowej.

odrzucały drugą część wniosku 38, działanie 3, w odniesieniu do „...przejęcia do głosowania na listy ogólnounijne lub „listy ponadnarodowe”, z kandydatami z wielu Państw Członkowskich, ... Część posłów do Parlamentu Europejskiego powinna być wybierana poprzez listę ogólnounijną, a pozostali wybierani w państwach członkowskich”.

Trzy podmioty poparły tę propozycję (niemiecki *Bundesrat*, niemiecki *Bundestag* i włoski *Senato della Repubblica*), natomiast 20 z tych, które odpowiedziały, nie zajęły oficjalnego stanowiska.

Proposal 38, Measure 3 of CoFE - EU electoral law



Proposal 38, Measure 3 of CoFE - EU electoral law	Wniosek 38, działanie 3 CoFE - prawo wyborcze UE
Yes	Tak
No	Nie
No official opinion	Brak oficjalnej opinii
(First part) are you in favour of amending the EU electoral law to harmonise electoral conditions?	(Część pierwsza) Czy są Państwo za zmianą prawa wyborczego UE w celu harmonizacji warunków wyborczych?
(Second part): Are you in favour of 'transnational lists'?	(Część druga): Czy popierają Państwo utworzenie "list ponadnarodowych"?

Niderlandzka *Eerste Kamer* poinformowała, że omówiła sprawozdanie końcowe CoFE, ale nie zajęła oficjalnego stanowiska wobec całości sprawozdania. Odnotowała jednak, że przyjęto formalną uzasadnioną opinię dotyczącą prawa wyborczego UE.

Fińska *Eduskunta* przytoczyła sprawozdanie swojego komitetu w sprawie polityki UE z 2021 roku, w którym stwierdzono, że Wielki Komitet nie uznał za konieczne zmiany procedury wyborczej w zakresie wyboru Parlamentu Europejskiego poprzez dopuszczenie stosowania transakcyjnych list wyborczych. *Senat* RP wspomniał, że część poruszonych kwestii zostanie poruszona podczas dyskusji nad uchwałą legislacyjną Parlamentu Europejskiego z 3 maja 2022 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady w sprawie wyborów członków Parlamentu Europejskiego w powszechnych wyborach bezpośrednich, która ma się odbyć jesienią 2022 r.

Szwedzki *Riksdag* zaznaczył, że nie zajął stanowiska w sprawie propozycji przedstawionych na forum CoFE, podkreślając, że ma zastrzeżenia zarówno do proponowanych przez Parlament Europejski zmian w Akcie Wyborczym UE, jak i do wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie wyboru członków Parlamentu Europejskiego w powszechnych wyborach bezpośrednich.

1.18 Tylko dwóch respondentów (niemiecki *Bundestag* i włoski *Senato della Repubblica*) wyraziło poparcie dla idei, że „obywatele Europy powinni mieć większy wpływ na to, kto jest wybierany na przewodniczącego Komisji”. Można to osiągnąć poprzez bezpośredni wybór przewodniczącego Komisji lub system wiodących kandydatów” (wniosek 38, działanie 4, tiret pierwsze). Sześciu wskazało „nie” dla takiej propozycji (estońskie *Riigikogu*, fińska *Eduskunta*, węgierska *Országgyűlés*, łotewska *Saeima*,

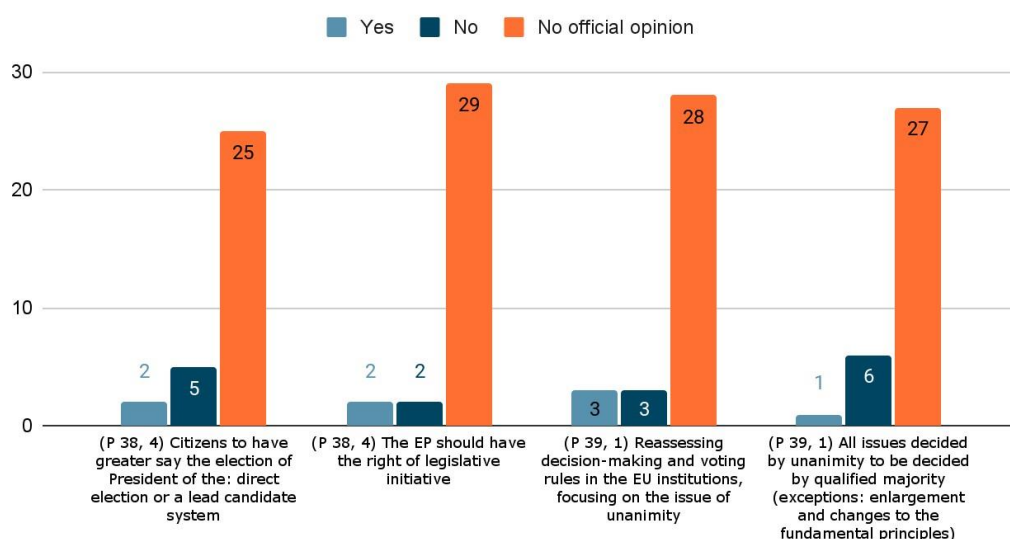
litewski *Seimas* i słowacka *Národná rada*). Dwadzieścia pięć nie miało oficjalnego zdania na temat tej konkretnej propozycji.

Fińska *Eduskunta* dodała ponadto, że przewodniczący Komisji powinien być również w przyszłości wybierany zgodnie z traktatami UE w sposób zapewniający państwom członkowskim wystarczające pole manewru.

1.19 Na pytanie, czy „Parlament Europejski powinien mieć prawo inicjatywy ustawodawczej, aby proponować tematy do dyskusji, a następnie przyjmować teksty niezbędne do realizacji zaleceń wynikających z obrad” (wniosek 38, działanie 4, tiret drugie), dwóch respondentów było za (niemiecki *Bundestag* i włoski *Senato della Repubblica*), a dwóch przeciw (węgierski *Országgyűlés* i litewski *Seimas*). Dwudziestu dziewięciu nie sprecyzowało oficjalnej opinii na temat tej konkretnej propozycji.

1.20 Jedynie włoski *Senato della Repubblica* wyraził poparcie dla propozycji, w której stwierdzono, że „Parlament Europejski powinien decydować o budżecie UE, ponieważ jest to prawo parlamentów na szczeblu krajowym” (wniosek 38, działanie 4, tiret trzecie). Czterech respondentów odrzuciło tę propozycję (czeski *Senát*, węgierski *Országgyűlés*, łotewska *Saeima* i litewski *Seimas*), a dwudziestu dziewięciu nie podało oficjalnej opinii na jej temat.

Overview of support on parts of CoFE proposals 38 and 39



Overview of support on parts of CoFE proposals 38 and 39	Przegląd poparcia dla wniosków 38 i 39 CoFE
Yes	Tak
No	Nie
No official opinion	Brak oficjalnej opinii
(P 38, 4) Citizens to have greater say the election of President of the: direct election or a lead candidate system	(Wniosek 38, działanie 4) Obywatele powinni mieć większy wpływ na wybór przewodniczącego: wybory bezpośrednie lub system oparty na kandydacie wiodącym
(P 38, 4) The EP should have the right of legislative initiative	(Wniosek 38, działanie 4) Parlament Europejski powinien mieć prawo inicjatywy ustawodawczej
(P 39, 1) Reassessing decision-making and voting rules in the EU institutions, focusing on the issue of unanimity	(Wniosek 39, działanie 1) Poddanie ponownej ocenie zasad podejmowania decyzji i głosowania w instytucjach UE, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii jednomyślności
(P 39, 1) All issues decided by unanimity to be decided by qualified majority (exceptions: enlargement and changes to the fundamental principles)	(Wniosek 39, działanie 1) Wszystkie kwestie rozstrzygane jednomyślnie powinny być rozstrzygane większością kwalifikowaną (wyjątki: rozszerzenie i zmiany zasad podstawowych)

1.21 Trzy parlamenty/izby (czeski *Senát*, niemiecki *Bundestag* i łotewska *Saeima*) poparły ideę „Ponownej oceny zasad podejmowania decyzji i głosowania w instytucjach UE, skupiając się na kwestii jednomyślnego głosowania, które bardzo utrudnia osiągnięcie porozumienia, przy jednoczesnym zapewnieniu sprawiedliwego obliczenia „wag” głosowania, tak aby chronić interesy małych krajów” (wniosek 39, działanie 1, wniosek ogólny). Trzy udzieliły odpowiedzi negatywnej (estoński *Riigikogu*, węgierski *Országgyűlés* i litewski *Seimas*), natomiast większość respondentów (28) nie sformułowała oficjalnej opinii.

1.22 Wniosek 39, działanie 1, mówiący, że: „*Wszystkie kwestie rozstrzygane w drodze jednomyślności powinny być rozstrzygane kwalifikowaną większością głosów. Jedynymi wyjątkami powinno być przyjęcie nowego członkostwa do UE oraz zmiany podstawowych zasad UE określonych w art. 2 TUE i Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej*”, uzyskał poparcie tylko niderlandzkiej *Tweede Kamer*. Sześć izb/parlamentów (czeski *Senát*, estoński *Riigikogu*, węgierski *Országgyűlés*, łotewska *Saeima*, litewski *Seimas* i szwedzki *Riksdag*) odrzuciło go, natomiast większość respondentów (27) nie miała oficjalnego zdania.

Czeski *Senát* sprecyzował, że odrzuca przejście na większość kwalifikowaną w niektórych dziedzinach (głównie w podatkach) i nie popiera ogólnej zmiany procedur decyzyjnych. Szwedzki *Riksdag* zauważył również, że wyraził krytykę wobec propozycji dotyczących odejścia od jednomyślnego podejmowania decyzji na rzecz decyzji podejmowanych większością kwalifikowaną, na przykład w sprawach podatkowych; jego Komisja Konstytucyjna podkreśliła znaczenie większej otwartości i wglądu w proces decyzyjny UE.

Niderlandzka *Eerste Kamer* stwierdziła, że choć nie zajęła formalnego stanowiska w tej sprawie, to dyskutowała nad przejściem w określonych obszarach z jednomyślności na większość kwalifikowaną. Fińska *Eduskunta* dodała, że choć nie wyraża oficjalnej opinii, jej Wielki Komitet opowiada się za tym, by instytucje UE mogły skutecznie podejmować decyzje, a rozszerzenie większości kwalifikowanej w Radzie powinno być analizowane indywidualnie.

Greckie *Vouli ton Ellinon* podkreślił, że jeśli chodzi o jednomyślność w WPZiB, jego delegacja na konferencję kilkakrotnie wspominała, że Grecja opowiada się za poszanowaniem wrażliwości Państw Członkowskich w krytycznej dziedzinie stosunków zewnętrznych/zagranicznych, a także za potrzebą solidarności między partnerami i za gwarancjami, które pozwoliłyby Państwom Członkowskim na stosowanie procedur wzmocnionej większości.

1.23 Trzy parlamenty były za (estoński *Riigikogu*, łotewska *Saeima* i słowacka *Národná rada*) i jeden przeciw (węgierski *Országgyűlés*) wnioskowi 39, działanie 2 w sprawie „*Zapewnienia przejrzystości procesu podejmowania decyzji poprzez umożliwienie niezależnym obserwatorom obywatelskim ścisłego śledzenia procesu podejmowania decyzji...*”. Brak oficjalnej opinii na temat tej propozycji wskazało 29 respondentów. Fińska *Eduskunta* pragnie dodać, że chociaż nie wydaje oficjalnej opinii na temat tego konkretnego wniosku, to ogólnie popiera zwiększenie przejrzystości w procesie decyzyjnym UE.

1.24 Jednakże w odniesieniu do wniosku 39, działanie 2 dotyczącego „*zapewnienia przejrzystości procesu podejmowania decyzji poprzez ... zagwarantowanie szerszego prawa dostępu do dokumentów...*”, żaden respondent nie był przeciw, a ośmiu było za (czeski *Senát*, niderlandzka *Eerste Kamer*, niderlandzka *Tweede Kamer*, estoński *Riigikogu*, niemiecki *Bundestag*, włoski *Senato della Repubblica*, łotewska *Saeima* i słowacka *Národná rada*). Niderlandzka *Eerste Kamer* zauważyła, że od wielu lat opowiada się za większą przejrzystością w procesie decyzyjnym UE. Pozostałe 26 izb/parlamentów, które udzieliły odpowiedzi, nie wydało oficjalnej opinii.

1.25 Zdecydowana większość izb/parlamentów (30), które odpowiedziały na pytanie dotyczące wniosku 39, działanie 2, czy „*Parlamenty narodowe powinny być również bardziej zaangażowane w procedurę ustawodawczą Parlamentu Europejskiego, np. poprzez udział w wysłuchaniach*” nie sformułowała oficjalnej opinii, a cztery były za (niemiecki *Bundestag*, węgierski *Országgyűlés*, włoski *Senato della Repubblica* i słowacka *Národná rada*).

1.26 Żadna z izb/parlamentów nie była przeciwna wnioskowi 39, działanie 2, gdy zapytano, czy „*należy wzmocnić prawo Parlamentu Europejskiego do prowadzenia dochodzeń*”. Czeski *Senát* odpowiedział pozytywnie, podkreślając, że należy go wzmocnić w odniesieniu do Komisji i agencji UE, ale nie kierować do Państw Członkowskich. Trzydziestu trzech respondentów wskazało brak oficjalnej opinii.

1.27 Izby/parlamente zostały również zapytane o „Rozważenie zmiany nazw instytucji UE w celu wyjaśnienia ich funkcji i odpowiedniej roli w procesie decyzyjnym UE dla obywateli.”, zawarte w wniosku 39, działanie 3. Podczas gdy 31 respondentów nie sprecyzowało oficjalnej opinii, czeski *Senát* i litewski *Seimas* odpowiedziały negatywnie. Łotewska *Saeima* była za.

1.28 & 1.29 Kiedy zapytano izby/parlamente, czy w następstwie Konferencji planowane są jakiegokolwiek zmiany w procedurach lub praktyce interakcji z obywatelami (w następstwie wielu wniosków/środków mających na celu zwiększenie zaangażowania obywateli w kształtowanie polityki UE, np. wnioski 22, 36, 37, 38, 39), jedynie belgijska *Chambre des représentants* odpowiedziała, że zmiany zostały już wprowadzone (obywatele mają możliwość złożenia za pośrednictwem strony internetowej www.lachambre.be konkretnego pytania, stanowiska lub wniosku). Większość respondentów (25) wskazała, że nie planuje się żadnych zmian. Duński *Folketing* zauważył jednak dodatkowo, że przez lata aktywnie działał na rzecz bezpośredniego zaangażowania obywateli w debaty o UE. Również niderlandzka *Tweede Kamer* podkreśliła, że rząd postanowił kontynuować organizację dialogów obywatelskich, które rozpoczęły się wraz z Konferencją.

Siedem Izb/Parlamentów odpowiedziało, że zmiany są planowane lub omawiane. Belgijski *Sénat* wspomniał, że obecne wstępne dyskusje dotyczą tego, jak zmodernizować belgijski system demokratyczny poprzez uzupełnienie demokracji przedstawicielskiej zwiększonym udziałem obywateli w zgromadzeniach ustawodawczych (demokracja uczestnicząca).

Niderlandzka *Eerste Kamer* podkreśliła, że przyjęła dwie rezolucje, w następstwie których rząd niderlandzki zainicjuje szereg działań i stworzy odpowiednią strategię komunikacyjną w celu lepszego informowania i zaangażowania obywateli w tworzenie polityki UE.

Francuskie *Assemblée nationale* podkreśliło, że zamierza powtórzyć model spotkań organizowanych w przeszłości w Komisji Spraw Europejskich, gdzie obywatele byli zapraszani do dyskusji z parlamentarzystami i ekspertami. Podobnie niemiecki *Bundestag* zwrócił uwagę, że format stosowany przed rozpoczęciem Konferencji, tzw. rady obywatelskiej na temat roli Niemiec w świecie, powinien być w przyszłości wykorzystywany w innych radach obywatelskich dotyczących konkretnych kwestii.

Litewski *Sejm* wyjaśnił, że odpowiednie, już istniejące środki, takie jak Centrum dla Odwiedzających, inicjatywa w zakresie e-legislacji oraz praca wykonana przez Komisję Petycji, będą dalej rozwijane w celu wzmocnienia dialogu z obywatelami i ich zaangażowania w proces podejmowania decyzji w UE. Luksemburska *Chambre des Députés* wspomniała o planach organizowania spotkań na temat polityki europejskiej i debat publicznych, w miarę możliwości, podczas przyjmowania uzasadnionej lub politycznej opinii.

Wreszcie Parlament Europejski zauważył, że zmiany były częścią ogólnej dyskusji na temat działań następczych po konferencji i przypomniał o swoim sprawozdaniu przyjętym w dniu 7 lipca 2021 r. w sprawie „Dialogów obywatelskich i udziału obywateli w procesie decyzyjnym UE”, w którym podkreślił potrzebę zastanowienia się nad tym, jak Unia mogłaby stać się bardziej skuteczna w angażowaniu się w sprawy obywateli, ponieważ obywatele powinni mieć większy głos w procesie decyzyjnym UE, aby Unia w większym stopniu odzwierciedlała poglądy obywateli oraz była bardziej prężna, demokratyczna i skuteczna.

1.30 Poza wymienionymi wyżej wnioskami/działaniami Izby/Parlamenty zostały również zapytane, czy chciałyby zwrócić uwagę na inne propozycje/środki Zgromadzenia Plenarnego Konferencji w sprawie przyszłości Europy związane ze sprawami instytucjonalnymi, które popierają lub uważają za ważne. Niemiecki *Bundestag* zwrócił uwagę na dyskusję na temat zmian traktatowych (wniosek 39, działanie 7⁵), zwiększenia przejrzystości w Radzie (wniosek 39, działanie 2) oraz zwiększenia wykorzystania głosowania większością kwalifikowaną w Radzie w obszarze WPZiB (wniosek 21, działanie 1).

Niemiecki *Bundesrat* pragnął podkreślić, że wniosek 38 „Demokracja i wybory” powinna zostać wykorzystana jako podstawa do dyskusji w dalszych rozważaniach na temat reform instytucjonalnych i harmonizacji wyborów do Parlamentu Europejskiego w celu dalszego rozwoju demokracji europejskiej.

Słoweński *Državni zbor* pragnął podkreślić, że w przypadku wszystkich pytań w tej sekcji wybrał opcję „brak oficjalnej opinii”, ponieważ nie przyjęto żadnej rezolucji ani innej formalnej opinii. Niemniej jednak Izba ta wskazała, że podczas Konferencji wielokrotnie wyrażała ogólne poparcie dla propozycji mających na celu większą przejrzystość i zaangażowanie obywateli. Zauważyła jednak, że jej delegacja sprzeciwiła się propozycjom dotyczącym tworzenia ponadnarodowych list kandydatów w wyborach europejskich oraz wszystkim propozycjom prowadzącym do zniesienia jednomyślności w podejmowaniu decyzji.

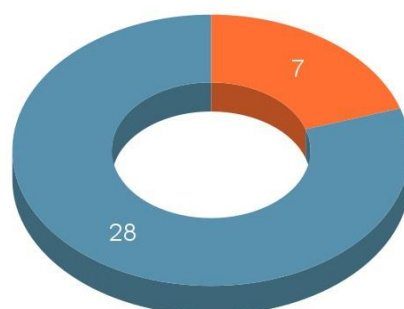
1.31 & 1.32 Gdy izby/parlamenty zapytano, czy omówiły lub zatwierdziły jakiegokolwiek stanowisko w sprawie wezwania Parlamentu Europejskiego do zwołania konwentu w celu rewizji traktatów, zgodnie z art. 48 TUE, 28 z 35 odpowiedziało negatywnie.

Niderlandzka *Tweede Kamer* podkreśliła+, że w umowie koalicyjnej rządu stwierdzono, że Holandia będzie otwarta na zmianę traktatu, jeśli będzie to w interesie kraju i UE. Rumuńska *Camera Deputaților* stwierdziła, że nawet jeśli nie ma formalnego stanowiska, jej komisja ds. UE często zwracała uwagę, że w czasach kryzysu jest przeciwna wszelkim zmianom traktatu.

Siedem izb/parlamentów odpowiedziało, że omówiło lub zatwierdziło stanowisko w sprawie wezwania Parlamentu Europejskiego do utworzenia Konwentu.

Has your Parliament/Chamber discussed or approved any position on the European Parliament's call for a Convention for the revision of the Treaties, according to Article 48 of the TEU?

- Yes
- No



Has your Parliament/Chamber discussed or approved any position on the European Parliament's call for a Convention for the revision of the Treaties, according to Article 48 of the TEU?	Czy Państwa Parlament/Izba omawiał/a lub zatwierdził/a jakiegokolwiek stanowisko w sprawie wezwania Parlamentu Europejskiego do zwołania konwentu w celu zmiany traktatów, zgodnie z art. 48 TUE?
Yes	Tak
No	Nie

⁵ Uwaga: dokładne brzmienie wniosku 39, działanie 7, jest następujące: "Ponowne otwarcie dyskusji o konstytucji, tam, gdzie ma to zastosowanie, aby pomóc nam lepiej dostosować się do naszych wartości. Konstytucja może pomóc w doprecyzowaniu, a także zaangażowaniu obywateli i uzgodnieniu zasad procesu decyzyjnego".

Włoska *Camera dei deputati* i włoski *Senato della Repubblica* odniosły się do przyjęcia odpowiednich uchwał (odpowiednio 26 kwietnia 2022 r. i 27 kwietnia 2022 r.), popierających wdrożenie wyników Konferencji i uruchomienie konwencji.

Austriacki *Nationalrat* przyjął 19 maja 2022 r. uchwałę, w której wezwał do szybkiego wdrożenia propozycji obywatelskich, a w razie czego do konwencji o aktywnej roli rządu federalnego i z udziałem wszystkich grup parlamentarnych austriackiego parlamentu. Niemiecki *Bundesrat* stwierdził, że jest otwarty na proces zwołania Konwentu.

Duński *Folketing*, greckie *Vouli ton Ellinon* i litewski *Seimas* odnotowały, że omawiały ten temat. Duński *Folketing* przedyskutował tę kwestię z duńskim ministrem spraw zagranicznych przed odpowiednią debatą w Radzie, ale nie wydał oficjalnej opinii. Greckie *Vouli ton Ellinon* omówiło to na szczelbu komisji w maju 2022 roku, a w szczególności fakt, że przed wejściem w fazę zmiany Traktatu należy przyjrzeć się propozycjom w celu dokonania przeglądu warunków, w jakich UE może funkcjonować w ramach postanowień Traktatu. *Sejm* Litwy podkreślił, że podchodzi do Konwencji z ostrożnością, nie odrzucając jednocześnie możliwości rewizji traktatów i zwrócił uwagę na konieczność przeanalizowania najpierw przedstawionych pomysłów i możliwości ich realizacji w granicach obowiązujących traktatów.

1.33 Kilka parlamentów/izb uzupełniło swoje odpowiedzi w odniesieniu do zagadnień z części 2 niniejszego rozdziału o dodatkowe informacje, a część tych uwag wymieniono powyżej w ramach odpowiednich pytań. Ponadto niektóre z tych uwag zostały przytoczone poniżej.

Parlament Europejski wyjaśnił, że w swojej Rezolucji z dnia 9 czerwca 2022 r. z zadowoleniem przyjął wnioski z Konferencji i wezwał do utworzenia konwentu ds. rewizji traktatów złożonego z przedstawicieli parlamentów narodowych, szefów państw lub rządów Państw Członkowskich, Parlamentu Europejskiego i Komisji. Ponadto podkreślił potrzebę realizacji wniosków z Konferencji i oczekiwań obywateli poprzez pracę nad ambitnymi zmianami w najważniejszych politykach. Podkreślił, że zajął stanowiska popierające kwestie wymienione w propozycjach, takie jak zniesienie głosowania jednomyślnego, reforma prawa wyborczego, listy transnarodowe, system wiodących kandydatów, prawo inicjatywy ustawodawczej dla Parlamentu Europejskiego i prawo do prowadzenia dochodzeń dla Parlamentu Europejskiego oraz udział i konsultacje obywateli. Nie zajął jeszcze oficjalnego stanowiska w sprawie każdej z propozycji lub każdego ich szczegółu, ale był w trakcie prac nad szczegółową analizą wniosków z Konferencji. Zauważając, że kilka z nich wymagałoby zmiany traktatów, dodał, że jego Komisja Spraw Konstytucyjnych (AFCO) pracuje w związku z tym nad sprawozdaniem w sprawie propozycji Parlamentu Europejskiego dotyczących zmiany traktatów.

Niemiecki *Bundestag* zastrzegł, że pozytywne odpowiedzi udzielone w tym rozdziale nie są oficjalnym stanowiskiem, ale zdaniem administracji mogą odpowiadać poglądom większości na podstawie wypowiedzi obu przedstawicieli w CoFE oraz umowy koalicyjnej partii rządzących.

Francuskie *Assemblée nationale* podkreśliło, że z powodu wyborów nie było w stanie przyjąć stanowiska w sprawie Konferencji, ale przewidziano, że Komisja Spraw UE zajmie się tym tematem po wznowieniu prac w październiku 2022 r.

Łotewska *Saeima* poinformowała, że ponieważ nie przyjęto formalnego stanowiska w sprawie sprawozdania z wyników CoFE, odpowiedzi udzielono jedynie na tematy, w których Komisja do Spraw Europejskich orzekła o stanowiskach rządów dla Rady do Spraw Ogólnych.

ROZDZIAŁ 2

PROPOZYCJE GRUP ROBOCZYCH COSAC

DRUGI ROZDZIAŁ 38 RAPORTU PÓLROCZNEGO ma na celu ocenę poparcia Parlamentów/Izb dla propozycji dwóch Grup Roboczych COSAC utworzonych w ramach parlamentarnego wymiaru prezydencji francuskiej (ds. roli parlamentów narodowych i ds. miejsca wartości w centrum poczucia przynależności do Unii Europejskiej), priorytetów określonych wśród tych propozycji oraz ich ewentualnej realizacji.

- Część dotycząca Grupy Roboczej ds. roli parlamentów narodowych

2.1 Jeśli chodzi o możliwość ustanowienia zbiorowego prawa inicjatywy pośredniej przez parlamenty narodowe („zielona kartka”), spośród 36 respondentów, którzy odpowiedzieli na to pytanie, ponad połowa (19) opowiedziała się za tym pomysłem: austriacki *Nationalrat* i *Bundesrat*, belgijski *Chambre des représentants*, belgijski *Sénat*, czeski *Senát*, duński *Folketing*, estoński *Riigikogu*, francuskie *Assemblée nationale*, francuski *Sénat*, niemiecki *Bundesrat*, greckie *Vouli ton Ellinon*, Węgierski *Országgyűlés*, włoska *Camera dei deputati*, włoski *Senato della Repubblica*, łotewski *Saeima*, litewski *Seimas*, polski *Senat*, portugalska *Assembleia da República*, rumuńska *Camera Deputaților*, hiszpańskie *Cortes Generales*. Żaden z respondentów nie zadeklarował swojego sprzeciwu, jednak prawie połowa odpowiedzi (17) pochodziła z braku oficjalnej opinii na ten temat.

Belgijska *Chambre des représentants* odniosła się do kontekstu instytucjonalnego Belgii, gdzie kompetencje są podzielone między państwo federalne, wspólnoty i regiony.

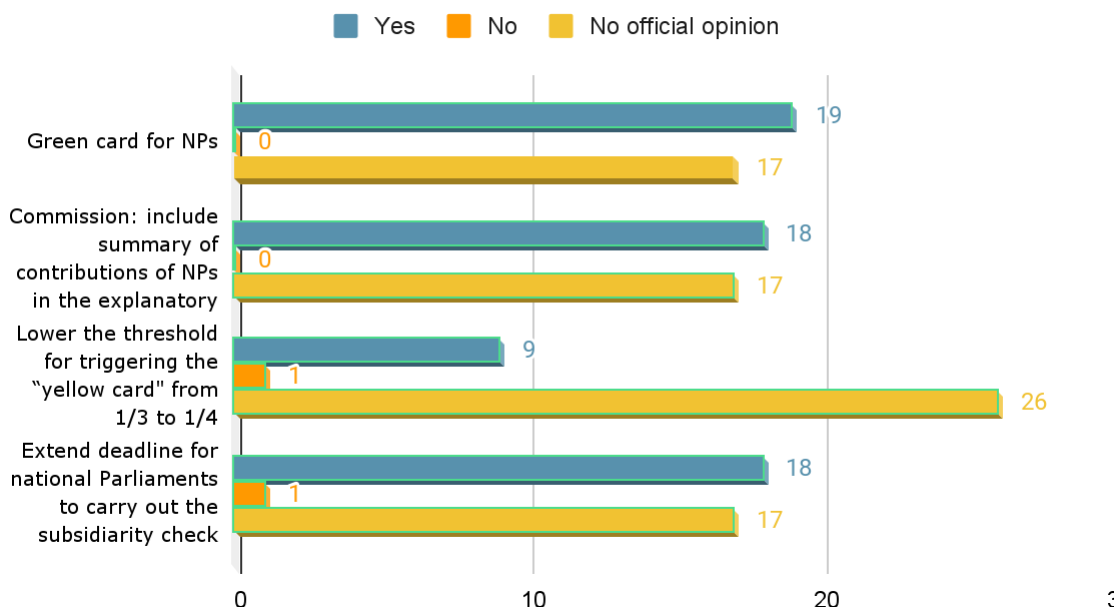
Fińska *Eduskunta* zaznaczyła, że nie przyjęła formalnego stanowiska w sprawie sugestii dotyczącej ustanowienia zbiorowego prawa do inicjatywy pośredniej („zielonej kartki”). Zauważyła ponadto, że rolę parlamentów narodowych w przedstawianiu sugestii dotyczących polityki i prawodawstwa UE można wzmocnić, wykorzystując istniejące kanały, głównie dialog polityczny parlamentów z instytucjami UE oraz interakcje parlamentów z ich rządami krajowymi. Szwedzki *Riksdag* stwierdził, że w 2018 r. ogólnopartyjny komitet UE doszedł do wniosku, że bardziej efektywne jest, aby Parlament działał za pośrednictwem rządu, a nie bezpośrednio wobec instytucji UE poprzez mechanizm taki jak „zielone kartki”.

2.2 Większość (22 respondentów) spośród 36 parlamentów/izb nie miała oficjalnej opinii na temat organizowania konferencji międzyparlamentarnych *ad hoc* przed przedstawieniem głównych tekstów legislacyjnych lub pakietów. Czternastu respondentów było za (czeski *Senát*, francuskie *Assemblée nationale*, francuski *Sénat*, niemiecki *Bundestag*, greckie *Vouli ton Ellinon*, węgierski *Országgyűlés*, włoska *Camera dei deputati*, włoski *Senato della Repubblica*, łotewska *Saeima*, litewski *Seimas*, polski *Senat*, portugalska *Assembleia da República*, rumuńska *Camera Deputaților*, hiszpańskie *Cortes Generales*). Żaden respondent nie udzielił odpowiedzi negatywnej.

2.3 Na pytanie, czy Komisja Europejska powinna zamieszczać w uzasadnieniu wniosków ustawodawczych krótkie podsumowanie wkładu parlamentów narodowych pozytywnie odpowiedziała nieco ponad połowa parlamentów/izb (18 respondentów): austriacki *Nationalrat* i *Bundesrat*, belgijska *Chambre des représentants*, czeski *Senát*, duński *Folketing*, francuskie *Assemblée nationale*, francuski *Sénat*, niemiecki *Bundestag*, greckie *Vouli ton Ellinon*, węgierski *Országgyűlés*, włoska *Camera dei deputati*, włoski *Senato della Repubblica*, łotewski *Saeima*, litewski *Seimas*, polski *Senat*, portugalska *Assembleia da República*, rumuńska *Camera Deputaților*, słowacka *Národná rada*, hiszpańskie *Cortes Generales*. Prawie połowa respondentów nie wyraziła oficjalnej opinii (17) i nie było żadnej negatywnej odpowiedzi.

2.4 Zapytany, czy obniżenie progu uruchamiania „żółtej kartki”⁶ od jednej trzeciej do jednej czwartej głosów parlamentów narodowych, spośród 36 respondentów 26 nie miało oficjalnej opinii, natomiast dziewięciu opowiedziało się za tym pomysłem: belgijska *Chambre des représentants*, czeski *Senát*, francuskie *Assemblée nationale*, francuski *Sénat*, niemiecki *Bundesrat*, polski *Senat*, portugalska *Assembleia da República*, rumuńska *Camera Deputaților*, hiszpańskie *Cortes Generales*, a jeden parlament był przeciwny (łotewska *Saeima*).

Working Group on role of NPs - some proposals



Working Group on role of NPs - some proposals	Grupa Robocza ds. roli krajowych punktów kontaktowych - niektóre z propozycji
Yes	Tak
No	Nie
No official opinion	Brak oficjalnej opinii
Green card for NPs	Zielona kartka dla krajowych punktów kontaktowych
Commission: include summary of contributions of NPs in the explanatory	Komisja: należy dołączyć podsumowanie wkładów krajowych punktów kontaktowych do uzasadnienia
Lower the threshold for triggering the "yellow card" from 1/3 to 1/4	Obniżenie progu uruchamiania "żółtej kartki" z 1/3 do 1/4
Extend deadline for national Parliaments to carry out the subsidiarity check	Wydłużenie terminu, w którym parlamenty narodowe muszą przeprowadzić kontrolę pod kątem pomocniczości

2.5 W odniesieniu do pytania dotyczącego przedłużenia terminu, w którym parlamenty narodowe mają przeprowadzić kontrolę przestrzegania zasady pomocniczości, w ciągu ośmiu do dziesięciu tygodni,⁷ w sumie 18 parlamentów/izb, co stanowiło połowę wszystkich odpowiedzi, opowiedziało się za tym pomysłem: belgijska *Chambre des représentants*, belgijski *Sénat*, czeska *Poslanecká sněmovna*, czeski *Senát*, duński *Folketing*, estoński *Riigikogu*, francuskie *Assemblée nationale*, francuski *Sénat*, niemiecki *Bundestag*, niemiecki *Bundesrat*, greckie *Vouli ton Ellinon*, włoska *Camera dei deputati*, litewski *Seimas*, polski *Senat*, portugalska *Assembleia da República*, rumuńska *Camera Deputaților*, słowacka *Národná rada*, hiszpańskie *Cortes Generales*. Blisko połowa respondentów (17) nie sformułowała oficjalnej opinii. Tylko jeden parlament (łotewska *Saeima*) był przeciwny tej propozycji.

W odniesieniu do obu pytań 2.4 i 2.5 szwedzki *Riksdag* stwierdził, że w odniesieniu do mechanizmu kontroli subsydiarności Komisja Konstytucyjna stwierdziła, że w odpowiednich kontekstach należy rozważyć przedłużenie terminu z 8 do 12 tygodni. Można to osiągnąć na przykład za pomocą umów między Państwami Członkowskimi a instytucjami UE.

⁶ Zob. art. 7 ust. 2 Protokołu (nr 2) w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności.

⁷ Zob. art. 6 Protokołu (nr 2) w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności.

2.6 W kwestii, czy promowanie wspólnej kultury wśród wszystkich instytucji UE i Państw Członkowskich w odniesieniu do zasad pomocniczości i proporcjonalności, na przykład poprzez narzędzia takie jak wspólna siatka pomocniczości opracowana przez grupę zadaniową ds. pomocniczości w 2018 r.⁸ lub poprzez organizowanie konferencji na ten temat, opowiedziało się za tym dokładnie połowa respondentów (18): belgijska *Chambre des représentants*, czeski *Senát*, niderlandzka *Tweede Kamer*, estoński *Riigikogu*, francuskie *Assemblée nationale*, francuski *Sénat*, niemiecki *Bundestag*, niemiecki *Bundesrat*, węgierski *Országgyűlés*, włoska *Camera dei deputati*, włoski *Senato della Repubblica*, łotewska *Saeima*, litewski *Seimas*, polski *Senat*, portugalska *Assembleia da República*, rumuńska *Camera Deputaţilor*, słowacka *Národná rada*, hiszpańskie *Cortes Generales*. Natomiast kolejna połowa (18) nie miała oficjalnego zdania.

2.7 Siedemnastu respondentów opowiedziało się za umieszczeniem wszystkich informacji na temat pomocniczości na platformie [IPEX](#), a mianowicie z uwzględnieniem informacji pochodzących z instytucji UE. Osiemnaście nie wyraziło oficjalnej opinii. Nie zgłoszono sprzeciwu wobec tego pomysłu. Siedemnaście parlamentów/izb, które udzieliły poparcia to: belgijska *Chambre des représentants*, czeska *Poslanecká sněmovna*, estońskie *Riigikogu*, francuskie *Assemblée nationale*, francuski *Sénat*, niemiecki *Bundesrat*, greckie *Vouli ton Ellinon*, węgierski *Országgyűlés*, włoska *Camera dei deputati*, włoski *Senato della Repubblica*, litewski *Seimas*, polski *Sejm*, polski *Senat*, portugalska *Assembleia da República*, rumuńska *Camera Deputaţilor*, słowacka *Národná rada* i hiszpańskie *Cortes Generales*.

2.8 Spośród 36 respondentów 16 opowiedziało się za przyznaniem Przewodniczącym Komisji do Spraw Europejskich każdego parlamentu narodowego/izby parlamentu narodowego prawa dostępu do wstępnych konkluzji sporządzonych przez Prezydencję Rady oraz do tzw. tabel czterokolumnowych w rozmowach trójstronnych: austriacki *Nationalrat i Bundesrat*, belgijski *Chambre des représentants*, czeski *Senát*, duński *Folketing*, francuskie *Assemblée nationale*, francuski *Sénat*, węgierski *Országgyűlés*, włoska *Camera dei deputati*, włoski *Senato della Repubblica*, łotewska *Saeima*, litewski *Seimas*, polski *Senat*, portugalska *Assembleia da República*, rumuńska *Camera Deputaţilor*, słowacka *Národná rada*, hiszpańskie *Cortes Generales*. Żaden parlament/izba nie był przeciwny temu pomysłowi, niemniej jednak ponad połowa (20 respondentów) nie przedstawiła oficjalnej opinii.

2.9 Na pytanie, czy należy zachęcać parlamenty/izby do wyznaczania kontrsprawozdawców dla najważniejszych wniosków UE, odpowiedzialnych w szczególności za śledzenie dyskusji nad danym dokumentem i zapewnienie kontroli politycznej danego ministra, większość parlamentów/izb nie wyraziła oficjalnej opinii (28 z 36 respondentów), natomiast osiem odpowiedziało pozytywnie.

Następujące osiem parlamentów/izb zgłosiło poparcie dla tego wniosku: belgijska *Chambre des représentants*, czeski *Senát*, niderlandzka *Staten-Generaal: Tweede Kamer*, francuskie *Assemblée nationale*, francuski *Sénat*, włoski *Senato della Repubblica*, polski *Senat* oraz portugalska *Assembleia da República*.

2.10 Na pytanie, czy parlamentarzyści narodowi i COSAC powinni mieć prawo do zadawania pisemnych pytań instytucjom UE, 14 parlamentów/izb narodowych odpowiedziało twierdząco (belgijska *Chambre des représentants*, duński *Folketing*, francuskie *Assemblée nationale*, francuski *Sénat*,

⁸ Więcej informacji na temat grupy zadaniowej można znaleźć na stronie [Grupa zadaniowa ds. pomocniczości, proporcjonalności i mniejszej efektywności | Komisja Europejska \(europa.eu\)](#), [Komisja Europejska \(europa.eu\)](#)

Węgierski *Országgyűlés*, włoska *Camera dei deputati*, włoski *Senato della Repubblica*, łotewski *Saeima*, litewski *Seimas*, polski *Senat*, portugalska *Assembleia da República*, rumuńska *Camera Deputaţilor*, słowacka *Národná rada*, hiszpańskie *Cortes Generales*). Większość Parlamentów/Izb narodowych (22 z 36 respondentów) nie sprecyzowała oficjalnej opinii.

2.11 Na pytanie o różne propozycje⁹ dotyczące wzmocnienia dialogu między parlamentami narodowymi a instytucjami europejskimi 16 parlamentów/izb odpowiedziało pozytywnie. Pozostałe parlamenty/izby (20 z 36 respondentów) odpowiedziały, że nie mają oficjalnej opinii na temat konkretnych sugestii.

2.12 Sześć parlamentów/izb narodowych odpowiedziało twierdząco na pytanie, czy uważają za istotne, aby podczas ich następnej Prezydencji w COSAC ustanowić Grupę Roboczą COSAC, zgodnie z propozycją 12¹⁰ (francuskie *Assemblée nationale*, francuski *Sénat*, niemiecki *Bundestag*, niemiecki *Bundesrat*, polski *Senat*, portugalska *Assembleia da República*). Większość (27 z 36 respondentów) nie wyraziła oficjalnej opinii, natomiast trzech respondentów (czeska *Poslanecká sněmovna*, łotewska *Saeima*, szwedzki *Riksdag*) odpowiedziało, że nie uważa tego za istotne.

2.13 Na pytanie, czy popierają propozycję zajęcia się krajowymi planami odbudowy i odporności w ramach instrumentu UE nowej generacji/odbudowy i odporności (NGEU/RRF) w odpowiednich strukturach współpracy międzyparlamentarnej 26 z 35 respondentów nie miało oficjalnej opinii. Dziewięć parlamentów/izb było za (czeski *Senát*, francuskie *Assemblée nationale*, francuski *Sénat*, włoski *Senato della Repubblica*, łotewska *Saeima*, litewski *Seimas*, polski *Senat*, portugalska *Assembleia da República* i hiszpańskie *Cortes Generales*).

2.14 Na pytanie o opinię na temat propozycji utworzenia wspólnej struktury monitorującej (między parlamentami narodowymi a Parlamentem Europejskim) dla Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej dziewięć parlamentów/izb odpowiedziało pozytywnie (czeski *Senát*, francuskie *Assemblée nationale*, francuski *Sénat*, niemiecki *Bundesrat*, niemiecki *Bundestag*, greckie *Vouli ton Ellinon*, litewski *Seimas*, polski *Senat* i portugalska *Assembleia da República*). Trzy parlamenty/izby (niderlandzka *Staten-Generaal: Tweede Kamer*, łotewska *Saeima*, polski *Sejm*), odpowiedziały negatywnie. Dwudziestu trzech z 35 respondentów nie miało oficjalnego zdania na ten temat.

2.15 Na prośbę o wskazanie, z możliwością wielokrotnego wyboru, która z propozycji zawartych we wnioskach Grupy Roboczej dotyczących roli parlamentów narodowych została uznana za najważniejszą, trzynaście osób udzieliło odpowiedzi N/D (nie dotyczy), nie wskazując żadnej konkretnej propozycji (austriacki *Nationalrat*, cypryjskie *Vouli ton Antiprosopon*, duński *Folketing*, niderlandzka *Staten-Generaal: Tweede Kamer*, niderlandzka *Eerste Kamer*, Parlament Europejski, fińska *Eduskunta*, irlandzkie *Izby Oireachtas: Dáil Eireann*, maltańska *Kamra tad-Deputati*, rumuński *Senat*, słoweński *Državni zbor* i hiszpańskie *Cortes Generales*).

Dwa wnioski uznane za najważniejsze przez 19 parlamentów/izb, które wskazały swoje preferencje, to „Ustanowienie zbiorowego prawa inicjatywy pośredniej („zielona kartka”)” oraz

⁹ Propozycje dotyczyły w szczególności zwiększonego udziału komisarzy europejskich, posłów do PE lub ministrów państwa członkowskiego sprawującego prezydencję w pracach parlamentów narodowych lub COSAC; zapraszania parlamentów narodowych na niektóre posiedzenia legislacyjne Parlamentu Europejskiego oraz bardziej regularnego dialogu między sprawozdawcami Parlamentu Europejskiego a odpowiednimi sprawozdawcami Parlamentów Narodowych.

¹⁰ Wniosek ten wzywał do utworzenia międzyparlamentarnych grup roboczych w celu wzmocnienia więzi i prowadzenia wspólnej refleksji, aby rozwijać i czynić bardziej skuteczną współpracę międzyparlamentarną.

„Przedłużenie z ośmiu do dziesięciu tygodni terminu, w którym parlamenty narodowe mają przeprowadzić kontrolę przestrzegania zasady pomocniczości”. Poniższa tabela zawiera podsumowanie odpowiedzi udzielonych przez 19 parlamentów/izb, które wskazały swoje preferencje (wybór wielokrotny).

WNIOSEK	ODPOWIEDŹ
<i>a) Ustanowienie zbiorowego prawa inicjatywy pośredniej („zielona kartka”)</i>	13
<i>b) Organizowanie konferencji międzyparlamentarnych ad hoc, przed przygotowaniem głównych tekstów lub pakietów legislacyjnych</i>	7
<i>c) Komisja Europejska powinna zamieścić krótkie podsumowanie wkładu parlamentów narodowych w uzasadnieniu wniosków ustawodawczych/</i>	8
<i>d) Obniżenie progu uruchamiania „żółtej kartki” do jednej czwartej głosów w parlamentach narodowych/</i>	7
<i>e) Wydłużenie z ośmiu do dziesięciu tygodni terminu, w którym parlamenty narodowe muszą przeprowadzić kontrolę przestrzegania zasady pomocniczości</i>	12
<i>f) Promowanie wśród wszystkich instytucji UE i Państw Członkowskich wspólnej kultury dotyczącej zasad pomocniczości i proporcjonalności</i>	8
<i>g) Zamieszczanie wszystkich informacji na temat pomocniczości na platformie IPEX, w tym informacji pochodzących z instytucji europejskich</i>	8
<i>h) Przyznanie Przewodniczącym Komisji do spraw Europejskich każdego parlamentu narodowego prawa dostępu do wstępnych konkluzji sporządzonych przez prezydentkę Rady oraz do tabeli czterokolumnowych” w rozmowach trójstronnych</i>	4
<i>i) Wyznaczenie w parlamentach narodowych kontrsprawozdawców dla najważniejszych wniosków UE, odpowiedzialnych w szczególności za śledzenie dyskusji nad danym dokumentem i zapewnienie kontroli politycznej danego ministra</i>	5
<i>j) Przyznanie parlamentarzystom krajowym i COSAC prawa do składania pisemnych pytań do instytucji UE</i>	5
<i>k) Zwiększenie udziału komisarzy europejskich, posłów do PE lub ministrów państwa przewodniczącego w pracach parlamentów narodowych lub COSAC; zapraszanie parlamentów narodowych na niektóre posiedzenia legislacyjne Parlamentu Europejskiego oraz bardziej regularny dialog między sprawozdawcami Parlamentu Europejskiego a odpowiednimi sprawozdawcami parlamentów narodowych</i>	7
<i>l) Rozwijani tworzenie międzyparlamentarnych grup roboczych w celu wzmocnienia więzi i prowadzenia wspólnej refleksji</i>	4
<i>m) uwzględnienie planów odbudowy i odporności w odpowiednich strukturach współpracy międzyparlamentarnej</i>	2
<i>n) ustanowienie wspólnej struktury monitorowania dla Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej</i>	2
<i>o) Nie dotyczy</i>	13
Ogółem respondentów	32
Respondenci, którzy pominęli to pytanie	4

2.16 Trzydzieści parlamentów/izb zgłosiło dodatkowe uwagi lub sugestie związane z propozycjami Grupy Roboczej COSAC ds. roli parlamentów narodowych lub z odpowiedziami udzielonymi na pytania zawarte w tej części kwestionariusza. Przekazane uwagi i sugestie zostały zamieszczone w całości w załączniku do niniejszego sprawozdania oraz w skrócie poniżej.

Cypryjskie *Vouli ton Antiprosopon* odnotowało, że jego Stała Komisja Spraw Zagranicznych i Europejskich nie przeanalizowała jeszcze tego sprawozdania.

Niderlandzka *Tweede Kamer* zauważyła, że wiele propozycji grupy roboczej było zgodnych z propozycjami popieranymi w przeszłości przez niektórych członków *Tweede Kamer*. Zauważyła ponadto, że ponieważ nie były one ostatnio przedmiotem żadnej uchwały w Izbie Reprezentantów, często nie było oficjalnego stanowiska izby jako całości w tych kwestiach, co nie powinno być traktowane jako oznaka braku zainteresowania czy poparcia dla tych idei. Niderlandzka *Eerste Kamer* uznała, że istniejący dialog polityczny jest postrzegany jako środek do stawiania pytań instytucjom UE, co już było robione bardzo regularnie, zarówno na piśmie, jak i osobiście.

Irlandzkie *Izby Oireachtas* odnotowały, że są reprezentowane w Grupie Roboczej COSAC i wspierają prace COSAC nad tymi kwestiami, ale nie przyjęły oficjalnego stanowiska w sprawie tych propozycji.

Włoski *Senato della Repubblica* zaproponował skupienie się wyłącznie na propozycjach niekontrowersyjnych, które wymagają zmian w traktatach tylko w ograniczonej liczbie przypadków. W innych przypadkach wystarczyłaby bliższa współpraca i dialog między parlamentami narodowymi a instytucjami europejskimi. Ponadto opowiedział się za przedstawieniem pisemnych wniosków lub oświadczeń Prezydencji z posiedzeń międzyparlamentarnych. Zachęcał również do wzmocnienia sieci przedstawicieli parlamentów narodowych w Brukseli.

Litewski *Sejm* odnotował, że Komisja Spraw Europejskich wysłała do przewodniczących obu grup roboczych COSAC pismo z dnia 13 czerwca 2022 r. dotyczące realizacji wniosków. W piśmie podkreślono, że parlamenty narodowe powinny maksymalnie wykorzystywać instrumenty już dostępne na mocy Traktatów, a dopiero po wyczerpaniu istniejących możliwości wykonawczych należy zająć się potrzebą ewentualnych zmian w Traktatach.

Sejm RP przypomniał, że konsekwentnie apelował o wzmocnienie roli parlamentów narodowych w UE, przypominając opinie przekazywane instytucjom unijnym w ramach dialogu politycznego, w których zwracał uwagę na niewykorzystany potencjał parlamentów narodowych w procesie decyzyjnym UE. Dodał również, że mogłoby to zapewnić lepszą reprezentację i udział obywateli w funkcjonowaniu UE, a także opowiedział się za dążeniem do tzw. aktywnej pomocniczości poprzez stworzenie specjalnego kanału, za pomocą którego parlamenty narodowe mogłyby konsultować się z Komisją Europejską na wczesnym etapie przygotowywania wniosku ustawodawczego. Wreszcie Izba ta zauważyła również, że niektóre z postulatów Grupy Roboczej wymagały zmian traktatowych, co groziło odwróceniem energii politycznej od poszukiwania rozwiązań kluczowych problemów i pilnych wyzwań geopolitycznych, przed którymi stoi Europa.

Rumuńska *Camera Deputaților* zasugerowała, że w rocznym programie prac Komisji należy zawrzeć obszerne wyjaśnienia, aby ułatwić parlamentom narodowym wczesne dokumentowanie oczekiwanych wniosków.

Szwedzki *Riksdag* stwierdził, że nie zajął stanowiska w sprawie propozycji przedstawionych przez Grupy Robocze COSAC. Parlament Europejski przypomniał, że nie jest w stanie wziąć udziału w konsensusie dotyczącym tekstu Grupy Roboczej, powtarzając poglądy wyrażone w piśmie do obu Przewodniczących z dnia 8 czerwca 2022 r.

- Część dotycząca Grupy Roboczej ds. miejsca wartości w centrum poczucia przynależności do Unii Europejskiej

2.17 Większość parlamentów/izb (27 z 36 respondentów) nie wydała oficjalnej opinii na temat utworzenia Europejskiej Konferencji Praworządności o składzie i celach określonych we wnioskach 1, 2 i 4 sprawozdania Grupy Roboczej COSAC w sprawie miejsca wartości w centrum poczucia przynależności do Unii Europejskiej. Ośmiu respondentów opowiedziało się za takim pomysłem (francuskie *Assemblée nationale*, francuski *Sénat*, polski *Senat*, włoska *Camera dei deputati*, litewski *Seimas*, łotewska *Saeima*, portugalska *Assembleia da República* i hiszpańskie *Cortes Generales*), natomiast czeski *Senát* wyraził swój sprzeciw i wyjaśnił, że Konferencja w proponowanej formie znacznie wykracza poza zwykły zakres współpracy międzyparlamentarnej i że bardziej praktyczne mogłyby być wideokonferencje *ad hoc*. *Sejm RP* stwierdził, że nie ma oficjalnej opinii, ale jednocześnie uznał tę propozycję za wątpliwą, ponieważ uznał, że sprawozdania Komisji Europejskiej są przygotowywane z zastosowaniem wadliwej metodologii, a były już dyskutowane w Radzie.

2.18 Na pytanie, czy Rada powinna organizować bardziej regularne wysłuchania przedstawicieli rządów w sposób zorganizowany i otwarty, z publikacją pełnych protokołów, również w ramach istniejących dialogów na temat praworządności zgodnie z propozycją 3 sprawozdania, większość parlamentów/izb nie miała oficjalnej opinii (25 z 36 respondentów), a 11 odpowiedziało pozytywnie (francuskie *Assemblée nationale*, francuski *Sénat*, węgierski *Országgyűlés*, niderlandzka *Tweede Kamer*, polski *Senat*, portugalska *Assembleia da República*, włoska *Camera dei deputati*, włoski *Senato della Repubblica*, litewski *Seimas*, niemiecki *Bundestag* i hiszpańskie *Cortes Generales*).

2.19 Na pytanie o systematyczne włączanie zaleceń dla Państw Członkowskich do rocznych sprawozdań Komisji Europejskiej dotyczących praworządności (wniosek 3, druga intencja), dziewięć parlamentów/izb odpowiedziało pozytywnie (francuskie *Assemblée nationale*, francuski *Sénat*, czeski *Senát*, polski *Senat*, włoska *Camera dei deputati*, litewski *Seimas*, łotewska *Saeima*, niemiecki *Bundestag* i niemiecki *Bundestag*), natomiast portugalska *Assembleia da República* i węgierski *Országgyűlés* odpowiedziały negatywnie. Dwadzieścia pięć parlamentów/izb nie miało oficjalnego zdania. Czeski *Senát* podkreślił swoje poparcie dla wniosku 3, pod warunkiem, że zalecenia pozostaną niewiążące, ponieważ Komisja nie ma kompetencji ani podstawy prawnej do ich wydawania.

2.20 Jeśli chodzi o ustanowienie niezależnego organu zapewniającego Państwom Członkowskim wiedzę fachową i pomoc w zakresie wdrażania standardów praworządności (wniosek 5), to jedynie czeski *Senát* był temu przeciwny i wskazał, że byłoby to powieleniem Komisji Weneckiej Rady Europy, które uznał za zbędne. Większość parlamentów/izb (30 z 36 respondentów) nie sprecyzowało oficjalnej opinii, natomiast pięć parlamentów opowiedziało się za tym wnioskiem (niemiecki *Bundestag*, francuskie *Assemblée nationale*, francuski *Sénat*, litewski *Seimas* i portugalska *Assembleia da República*).

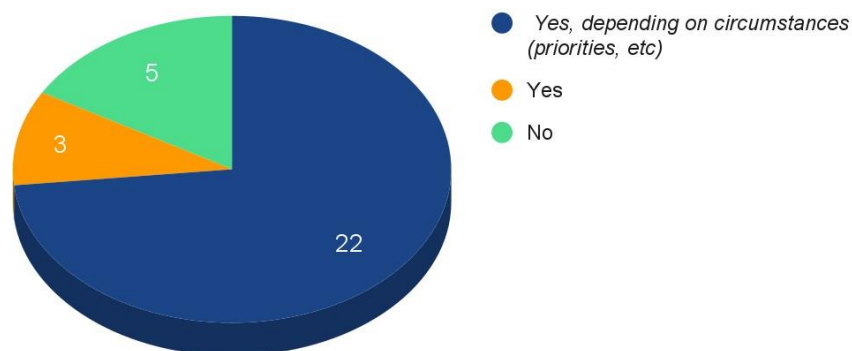
2.21 Większość parlamentów/izb (21 z 30 respondentów) uznała, że ważne jest poświęcenie w trakcie Prezydencji specjalnego wydarzenia lub punktu w porządku obrad COSAC debacie na temat praworządności (wniosek 6), ale należy to uzależnić od innych okoliczności (np. bieżących pilnych kwestii, priorytetów prezydencji). Osiem parlamentów/izb (austriacki *Nationalrat* i *Bundesrat*, czeski *Senát*, niderlandzka *Eerste Kamer*, francuskie *Assemblée nationale*, francuski *Sénat*, niemiecki *Bundestag*, włoski *Senato della Repubblica* i portugalska *Assembleia da República*) wyraziło poparcie dla wniosku 6, niezależnie od innych okoliczności, a czeska *Poslanecká sněmovna* nie uznała jej za istotną.

Hiszpańskie *Cortes Generales* nie odpowiedziały na to pytanie, ale wspomniały, że nie przyjęto jeszcze oficjalnego stanowiska w sprawie tego wniosku. Parlament Europejski wspomniał, że to pytanie go nie dotyczy.

2.22 Na pytanie, czy uważają za istotne, aby ustanowić grupę roboczą COSAC ds. praworządności podczas ich Prezydencji w COSAC (wniosek 7), zdecydowana większość respondentów (22 z 30) odpowiedziała, że generalnie tak, ale faktyczne ustanowienie będzie zależało od innych okoliczności, takich jak bieżące pilne kwestie lub priorytety Prezydencji. W ten sam sposób trzy parlamenty/izby (portugalska *Assembleia da República*, francuskie *Assemblée nationale* i francuski *Sénat*) wskazały, że uważają za istotne utworzenie tej grupy roboczej COSAC niezależnie od innych okoliczności. Pięciu respondentów (czeska *Poslanecká sněmovna*, czeski *Senát*, węgierski *Országgyűlés*, łotewska *Saeima* i szwedzki *Riksdag*) wyraziło swój sprzeciw wobec tego wniosku.

Hiszpańskie *Cortes Generales* nie odpowiedziały na to pytanie, ale wspomniały, że nie przyjęto jeszcze oficjalnego stanowiska w sprawie tego wniosku. Parlament Europejski zaznaczył, że to pytanie go nie dotyczy.

Do you consider important to establish a COSAC working group on rule of law during your Presidency?



Do you consider important to establish a COSAC working group on rule of law during your Presidency?	Czy uważają Państwo za istotne powołanie podczas swojej prezydencji grupy roboczej COSAC ds. praworządności?
Yes, depending on circumstances (priorities, etc)	Tak, w zależności od okoliczności (priorytety itp.)
Yes	Tak
No	Nie

2.23 Poproszeni o wskazanie, z możliwością wielokrotnego wyboru, która z propozycji zawartych we wnioskach grupy roboczej dotyczących miejsca wartości w centrum poczucia przynależności do Unii Europejskiej została uznana za najważniejszą, 32 z 36 respondentów udzieliło odpowiedzi. Spośród 32 parlamentów/izb, które udzieliły odpowiedzi, 17 odpowiedziało „nie dotyczy” (not applicable), nie wskazując żadnych konkretnych

propozycji (austriacki *Nationalrat*, belgijski *Chambre des représentants*, belgijski *Sénat*, cypryjskie *Vouli ton Atiprosopon*, niderlandzka *Staten-Generaal: Tweede Kamer*, niderlandzka *Eerste Kamer*, estoński *Riigikogu*, fiński *Eduskunta*, irlandzki *Izby the Oireachtas*, maltański *Kamra tad-Deputati*, rumuński *Senat*, duński *Folketing*, polski *Sejm*, słoweński *Državni zbor*, hiszpańskie *Cortes Generales*, szwedzki *Riksdagi* i Parlament Europejski).

Dwie propozycje uznane za najważniejsze przez 15 parlamentów/izb, które wskazały swoje preferencje, to stworzenie specjalnego wydarzenia lub punktu w porządku obrad COSAC w celu omówienia kwestii praworządności i wartości europejskich, a także systematyczne włączanie przez Komisję Europejską zaleceń dla Państw Członkowskich do jej rocznych sprawozdań dotyczących praworządności.

Poniższa tabela zawiera podsumowanie odpowiedzi udzielonych przez 15 parlamentów/izb, które wskazały swoje preferencje (wybór wielokrotny).

WNIOSEK	ODPOWIEDŹ
a) <i>Utworzenie Europejskiej Konferencji Praworządności</i>	5
b) <i>Rada powinna organizować bardziej regularne wysłuchania przedstawicieli rządu w sposób ustrukturyzowany i otwarty, z publikacją pełnego protokołu, również w ramach istniejących dialogów na temat praworządności</i>	5
c) <i>Komisja powinna systematycznie uwzględniać zalecenia dla państw w swoich rocznych sprawozdaniach dotyczących praworządności</i>	6
d) <i>Ustanowienie niezależnego organu zapewniającego Państwom Członkowskim wiedzę fachową i pomoc w zakresie wdrażania standardów państwa prawa</i>	4
e) <i>poświęcenie specjalnego wydarzenia lub punktu w programie COSAC na dyskusję o praworządności, wartościach europejskich i ich aspektach</i>	11
f) <i>Powołanie grupy roboczej COSAC ds. praworządności</i>	4
o) <i>Nie dotyczy</i>	17
<i>Ogółem respondentów</i>	32
<i>Respondenci, którzy pominęli to pytanie</i>	4

2.24 Wreszcie, kilka parlamentów/izb dostarczyło dodatkowych informacji na temat rozdziału 2. Wiele z nich wskazało, że nie przyjęto formalnej rezolucji w sprawie wniosków Grupy Roboczej dotyczących europejskich wartości leżących u podstaw poczucia przynależności.

Niemiecki *Bundestag* zastrzegł, że pozytywne odpowiedzi udzielone w tym rozdziale nie są oficjalnym stanowiskiem, ale według administracji mogą odpowiadać poglądom większości.

Niderlandzka *Tweede Kamer* zaznaczyła, że nie ma oficjalnego stanowiska izby jako całości w tych kwestiach, ale nie należy tego interpretować jako braku zainteresowania czy wsparcia dla tych idei.

Niderlandzka *Eerste Kamer* zauważyła, że nie przyjęto żadnych oficjalnych stanowisk, ponieważ nie mogła uczestniczyć w pracach tej Grupy Roboczej.

Irlandzkie *Izby Oireachtas* i szwedzki *Riksdag*n wspomniały, że nie przyjęły oficjalnych stanowisk w sprawie tych wniosków. Cypryjskie *Vouli ton Antiprosopon* wspomniały również, że Stała Komisja Izby do Spraw Zagranicznych i Europejskich nie zbadała jeszcze tego sprawozdania.

Parlament Europejski przypomniał, że nie jest w stanie wziąć udziału w konsensusie dotyczącym tekstu Grupy Roboczej, powtarzając poglądy wyrażone w piśmie do obu Przewodniczących z dnia 8 czerwca 2022 r.

Kilka parlamentów/izb skorzystało z tej okazji, aby potwierdzić swoje zaangażowanie na rzecz praworządności i obrony wartości europejskich. Rumuńska *Camera Deputaților* wspomniała, że wartości europejskie, jako że leżą u podstaw wszystkich wniosków strategicznych i legislacyjnych i obejmują rządy prawa, powinny mieć większe znaczenie w środkach proponowanych na szczeblu Unii Europejskiej.

Fińska *Eduskunta* zauważyła, że praworządność jest zasadniczą podstawą współpracy między Unią a jej Państwami Członkowskimi oraz że do jej wzmocnienia i ochrony potrzebne są kompleksowe środki.

Zdaniem fińskiej *Eduskunty* należy w pełni wykorzystać i wdrożyć nowy mechanizm warunkowości, a różne instrumenty UE muszą się wzajemnie wspierać, aby wzmocnić przestrzeganie praworządności.

Szwedzki *Riksdag* podkreślił znaczenie poszanowania praw podstawowych i praworządności oraz z zadowoleniem przyjął nowe rozporządzenie, które chroni budżet UE w przypadku naruszenia zasad praworządności.

Irlandzkie *Izby Oireachtas*: wyraziły swoje poparcie dla prac COSAC dotyczących praworządności i wartości. Niderlandzka *Eerste Kamer* stwierdziła, że Izba przywiązuje dużą wagę do praworządności i że sprawozdanie Komisji Europejskiej w tej sprawie jest corocznie omawiane, a w 2022 r. po nim odbędzie się debata plenarna na temat stanu praworządności, demokracji i praw podstawowych w UE.

Odnosnie propozycji Grupy Roboczej dotyczącej utworzenia mechanizmu wczesnego ostrzegania¹¹, *Sejm RP* wyraził swoje poparcie, ponieważ taki mechanizm pozwoliłby na szerszą debatę nad konkretnym aktem prawnym i granicami kompetencji UE oraz podkreśliłby znaczenie tożsamości konstytucyjnej Państw Członkowskich.

W odniesieniu do organizacji debat grupy roboczej ds. wartości, greckie *Vouli ton Ellinon* stwierdziło, że chociaż wkład naukowców podczas spotkań był ważny, należało poświęcić więcej czasu i miejsca parlamentarzystom, aby umożliwić owocny dialog dotyczący praktycznych kwestii politycznych.

¹¹ Mianowicie, jeśli delegacja uważa, że europejska propozycja legislacyjna narusza narodową tożsamość konstytucyjną jej kraju, może zwrócić się do Prezydencji COSAC o umieszczenie odpowiedniego punktu w porządku obrad przyszłego posiedzenia.

ROZDZIAŁ 3

UNIA EUROPEJSKA A UKRAINA, REPUBLIKA MOŁDOWY I GRUZJA

ROZDZIAŁ TRZECI 38 RAPORTU PÓŁROCZNEGO miał na celu zbadanie, w jakim stopniu Parlamenti/Izby debatowały nad rosyjską agresją i inwazją na Ukrainę oraz czy przyjęto jakieś uchwały w tej sprawie. Ponadto poruszono kwestię zaangażowania Parlamentów/Izb w proces przyznawania statusu kandydata Ukrainie, Gruzji i Republice Mołdowy, a mianowicie nadzoru nad stanowiskiem rządu w Radzie Europejskiej w tym zakresie. Na koniec zapytano Parlamenti/Izby, czy podjęto jakiekolwiek uchwały dotyczące procesu przystąpienia tych trzech państw.

3.1 & 3.2 Na pytanie o to, jakie procedury parlamentarne zastosowano w odpowiedzi na rosyjską agresję na Ukrainę, większość Parlamentów/Izb (28 z 36 respondentów) wskazała, że rezolucja potępiająca agresję została przyjęta przez jedną lub więcej komisji lub na posiedzeniu plenarnym. Osiem Parlamentów/Izb stwierdziło, że sytuacja ta była przedmiotem debaty, ale nie przyjęto żadnej rezolucji.

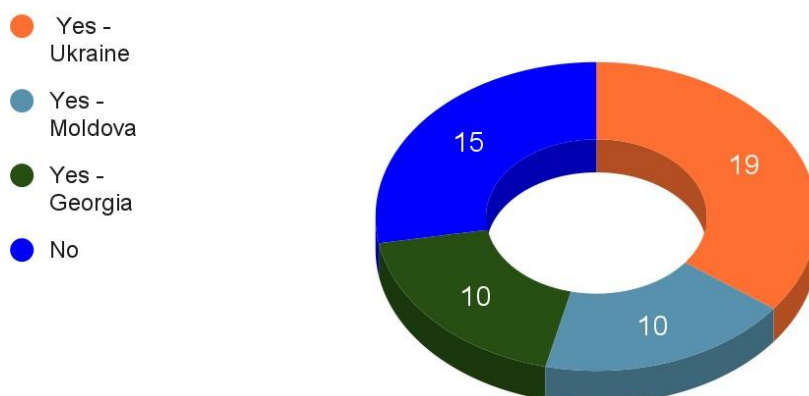
Parlamenti/Izby miały również możliwość wskazania, czy został powołany jakiś specjalny organ do śledzenia sytuacji. Mimo, że żaden z respondentów nie zadeklarował tego wprost, jeden z respondentów udzielił dodatkowych informacji związanych z tym zagadnieniem.

Sejm RP wspomniał, że nie powołano kompetentnego organu do śledzenia i omawiania sytuacji na Ukrainie, ale 9 marca 2022 r. powołano Parlamentarny Zespół ds. Odbudowy Ukrainy, którego zadaniem jest wsparcie merytoryczne i organizacyjne programu odbudowy Ukrainy, promowanie zagadnień związanych ze zniszczeniami dokonanymi w następstwie agresji Federacji Rosyjskiej oraz współpraca z krajowymi i zagranicznymi instytucjami, organizacjami pozarządowymi zajmującymi się problematyką pomocową, projektową, rozwojową. Ponadto kwestiami związanymi z pomocą humanitarną zajmował się Parlamentarny Zespół ds. Pomocy Humanitarnej i Międzynarodowego Prawa Humanitarnego, działający od początku obecnej kadencji *Sejmu*.

3.3 Na pytanie, czy przyjęto rezolucję na rzecz przyznania statusu kandydata Ukrainie, Republice Mołdowy lub Gruzji, większość respondentów (19 z 36 respondentów) wskazała, że przyjęła rezolucję w sprawie Ukrainy, natomiast 10 Parlamentów/Izb wymieniło przyjęcie rezolucji w sprawie Republiki Mołdowy, a jeden w sprawie Gruzji. 15 Parlamentów/Izb stwierdziło, że nie przyjęły żadnych rezolucji w tej sprawie.

Fińska Eduskunta wspomniała, że przyjęła rezolucję w sprawie Gruzji z warunkami wstępnymi zaproponowanymi przez Komisję.

Did your Parliament/Chamber adopt a resolution in support for granting the candidate status to Ukraine, Republic of Moldova or Georgia?



Did your Parliament/Chamber adopt a resolution in support for granting the candidate status to Ukraine, Republic of Moldova or Georgia?	Czy Państwa Parlament/Izba przyjął/ęła rezolucję popierającą przyznanie statusu kandydata Ukrainie, Republice Mołdawii lub Gruzji?
Yes - Ukraine	Tak - Ukraina
Yes - Moldova	Tak – Mołdawia
Yes - Georgia	Tak - Gruzja
No	Nie

3.4 Parlamenti/Izby zostały również zapytane, czy omawiały lub wpływały na stanowisko rządu swojego Państwa Członkowskiego w kontekście Rady Europejskiej, która odbyła się w czerwcu 2022 r. i na której dyskutowano o przyznaniu statusu kandydata Ukrainie, Republice Mołdawii lub Gruzji. Spośród 36 respondentów dziesięciu wskazało, że stanowisko było dyskutowane bez podejmowania formalnej uchwały. Osiem Parlamentów/Izb stwierdziło, że zatwierdziły stanowisko/ nakaz (duński *Folketing*, fińska *Eduskunta*, estoński *Riigikogu*, łotewska *Saeima*, litewski *Seimas*, słowacka *Národná rada*, słoweński *Državni zbor* i szwedzki *Riksdag*), a sześć wskazało, że przyjęło niewiążącą rezolucję (zalecenie) (czeski *Senát*, niemiecki *Bundestag*, irlandzkie *Izby Oireachtas: Dáil Eireann*, polski *Senat*, portugalska *Assembleia da República* i rumuński *Senat*). Podobnie sześć Parlamentów/Izb stwierdziło, że nie przeprowadzono żadnej kontroli (słoweński *Državni svet*, cypryjskie *Vouli ton Antiprosopon*, francuskie *Assemblée nationale*, niemiecki *Bundesrat*, greckie *Vouli ton Ellinon* i rumuńska *Camera Deputaților*).

Pięć Parlamentów/Izb wybrało odpowiedź „inne” i udzieliło dalszych informacji. Niderlandzka *Tweede Kamer* wspomniała, że w odniesieniu do Ukrainy i Mołdawii przyjęto rezolucję, w której zwrócono się do rządu o przedstawienie dalszych informacji na temat konsekwencji przyznania tym dwóm krajom statusu kandydata w zakresie bezpieczeństwa, o pełne utrzymanie obowiązujących kryteriów i procedur akcesyjnych wobec każdego (potencjalnego) kraju kandydującego oraz o opracowanie wizji skutków ewentualnego rozszerzenia UE dla charakteru i zakresu współpracy i integracji UE. W odniesieniu do Gruzji przyjęto rezolucję, w której wezwano rząd do zobowiązania się do przyznania członkostwa w charakterze kandydata, gdy tylko spełnione zostaną ustalone kryteria. Chorwacki *Hrvatski sabor* wspomniał, że stanowisko to zostało omówione *ad hoc* i zgłoszone do Parlamentu. Włoska *Camera dei deputati* i *Senato della Repubblica* przyjęły wiążącą uchwałę. Luksemburska *Chambre des Députés* poinformowała, że prowadzi regularną wymianę informacji z rządem i że przyjęła wniosek w tej sprawie.

3.5 Osiemnaście Parlamentów/Izb przekazało dodatkowe informacje w celu wyjaśnienia szczegółów ich stanowiska w sprawie statusu kandydata Ukrainy, Republiki Mołdawii lub Gruzji.

Belgijska *Chambre des représentants i Sénat* stwierdziły, że podczas spotkania informacyjnego na temat Rady Europejskiej z czerwca 2022 r. premier wskazał, że rząd belgijski może przychylić się do stanowiska przedstawionego przez Komisję Europejską w opinii z 17 czerwca 2022 r. Podczas wymiany poglądów z członkami Federalnego Komitetu Doradczego (obie izby) w sprawach europejskich większość posłów poparła to stanowisko, wzywając jednocześnie do ostrożności i realizmu oraz podkreślając kryteria kopenhaskie.

Chorwacki *Hrvatski sabor* zauważył, że choć Parlament Chorwacki nie przyjął żadnego oficjalnego stanowiska w sprawie statusu kandydackiego Ukrainy, Mołdawii i Gruzji, to Przewodniczący Komisji Spraw Europejskich, przy wsparciu członków komisji, wysłał pisma z poparciem dotyczące wszystkich trzech krajów do instytucji UE oraz do Przewodniczących Komisji ds. Europejskich Państw Członkowskich UE.

Czeska *Poslanecká sněmovna* poinformowała, że stanowisko czeskiego rządu na czerwcowy szczyt Rady Europejskiej w 2022 r. omówiła 15 czerwca Komisja Spraw Europejskich, przyjmując uchwałę „o przyjęciu do wiadomości informacji o stanowisku rządu na szczyt Rady Europejskiej”. Tego samego dnia plenum przyjęło rezolucję wspierającą integralność terytorialną Ukrainy i potępiającą rosyjską agresję (w której znalazło się również poparcie dla integracji europejskiej Ukrainy). Czeski *Senát* stwierdził, że w odniesieniu do Gruzji popiera status kandydata, gdy tylko zostaną spełnione warunki określone przez Komisję.

Niderlandzka *Eerste Kamer* wspomniała, że w ramach dwuizbowego systemu Niderlandów mniej prawdopodobne jest, że niderlandzki Senat będzie przyjmował rezolucje polityczne w kontekście posiedzeń Rady. Izba ta omówiła jednak wnioski o kandydowanie podczas ogólnej corocznej debaty na temat polityki rządu w sprawach UE i nie przyjęło żadnej formalnej rezolucji.

Fińska *Eduskunta* zaznaczyła, że na podstawie oświadczenia Wielkiej Komisji (E 83/2022 vp) zdecydowanie popiera niepodległość, suwerenność i integralność Ukrainy, Mołdawii i Gruzji, uznając, że będzie to pozytywny sygnał dla tych krajów. Dodała również, że Ukraina jest częścią europejskiej rodziny i powinna otrzymać jasną drogę do członkostwa w UE. Komitet poparł ponadto przyznanie Mołdawii perspektywy członkostwa w UE i statusu kraju kandydującego oraz zatwierdził perspektywę członkostwa Gruzji w UE, zgodnie z zaleceniem Komisji.

Niemiecki *Bundestag* dodał, że wpłynął na stanowisko rządu poprzez dyskusje w ramach różnych form publicznych i niepublicznych.

Węgierski *Országgyűlés* wspomniął o punkcie 9 swojej deklaracji politycznej 1/2022 w sprawie wojny między Rosją a Ukrainą, w którym wezwał do formalnego rozpoczęcia procesu akcesyjnego. Ponadto wynik posiedzenia Rady Europejskiej w czerwcu 2022 r. był przedmiotem debaty na posiedzeniu Komisji Spraw Europejskich w dniu 27 czerwca 2022 r. i określono, że stanowisko Węgier stanowiło wyraźne poparcie dla statusu kandydackiego Ukrainy, Republiki Mołdowy i Gruzji.

Włoski *Senato della Repubblica* wspomniął, że w rezolucjach przed posiedzeniem Rady Europejskiej w czerwcu 2022 roku obie izby włoskiego parlamentu wezwały rząd do poparcia wniosku o członkostwo w UE złożonego przez Ukrainę, Republikę Mołdowy i Gruzję w ramach kryteriów kopenhaskich oraz do przyspieszenia drogi do uzyskania członkostwa w UE przez kraje Bałkanów Zachodnich.

Irlandzkie *Izby Oireachtas: Dáil Éireann* 1 marca i 2 marca 2022 roku opublikowały wnioski potępiające Rosję i popierające Ukrainę. Irlandzki *Seanad Éireann* przegłosował wnioski o potępienie Rosji podjęte 3 marca, 30 marca i 1 czerwca. Ponadto 14 czerwca posłowie ukraińskiego parlamentu zwrócili się do *Seanadu*. Ponadto 19 maja podjęto wniosek w sprawie polityki węglowej odnoszącej się do Ukrainy, a 14 czerwca głosowano nad wnioskiem w sprawie aplikowania Gruzji do UE.

Rumuńska *Camera Deputaților* wspomniała, że na posiedzeniu plenarnym pojawiło się kilka indywidualnych oświadczeń politycznych popierających status kandydata dla Ukrainy i Republiki Mołdowy. Ponadto nawiązała do deklaracji politycznej rumuńskiego parlamentu potępiającej agresję wojskową na Ukrainę, która pokazała poparcie dla europejskich aspiracji tego kraju. Łotewska *Saeima* wspomniała, że jej Komisja Spraw Europejskich poparła status kandydata dla Ukrainy i Republiki Mołdowy oraz perspektywę członkostwa w UE dla Gruzji, niezależnie od faktu, że oświadczenie przyjęte na posiedzeniu plenarnym dotyczyło tylko Ukrainy.

Litewski *Sejmas* odnotował, że jego Komisje Spraw Europejskich i Spraw Zagranicznych, działając w imieniu Parlamentu, omówiły i poparły stanowisko Republiki Litewskiej przed posiedzeniem Rady Europejskiej w czerwcu 2022 roku. Stanowisko to nadawało wysoki priorytet poparciowi dla członkostwa Ukrainy w UE jako państwa walczącego nie tylko o wartości podzielane przez UE, ale także o bezpieczeństwo całej Unii. Okazał również poparcie dla polityki otwartych drzwi UE w stosunku do Mołdawii i Gruzji.

Luksemburska *Chambre des Députés* przyjęła rezolucję wzywającą rząd do wsparcia Ukrainy w jej wniosku o członkostwo w UE przedstawionym 28 lutego 2022 roku i po otrzymaniu opinii Komisji Europejskiej oraz do kontynuowania działań na rzecz integracji z jednolitym rynkiem Unii, zgodnie z umową stowarzyszeniową.

Maltańska *Kamra tad-Deputati* zwróciła uwagę, że 5 lipca 2022 r. na posiedzeniu plenarnym premier wygłosił oświadczenie ministerialne, a po oświadczeniu nastąpiła debata.

Słowacka *Národná rada* zwróciła uwagę, że Komisja Spraw Europejskich poparła przyznanie Ukrainie i Mołdawii statusu kraju kandydującego do członkostwa w UE, europejską perspektywę dla Gruzji, ponieważ miałyby to znaczący efekt motywacyjny i mobilizujący dla tych krajów.

Szwedzki *Riksdag* podkreślił, że w wydanym pod koniec marca oświadczeniu w sprawie wniosków o członkostwo Komisja Spraw Zagranicznych stwierdziła, że UE powinna przyznać trzem krajom status potencjalnych kandydatów w oczekiwaniu na opinie Komisji zgodnie z art. 49 TUE. Zauważyła ponadto, że rząd zawsze otrzymywał mandat parlamentarny przed posiedzeniami i decyzjami Rady Europejskiej, który był zatwierdzany w drodze ustnych konsultacji z Komisją do Spraw UE.

Parlament Europejski wspomniał o swojej rezolucji z 23 czerwca 2022 r. w sprawie statusu kandydackiego Ukrainy, Republiki Mołdowy i Gruzji, która *m.in.*:

- wezwała szefów państw i rządów do bezzwłocznego przyznania Ukrainie i Republice Mołdowy statusu kandydata do UE oraz do przyznania tego samego statusu Gruzji, gdy tylko jej rząd zrealizuje priorytety wskazane w opinii Komisji;

- podkreśliła, że przystąpienie do UE musi nastąpić zgodnie z art. 49 TUE, w oparciu o poszanowanie tzw. kopenhaskich kryteriów członkostwa w UE i pozostaje procesem opartym na zasługach, który wymaga przyjęcia i wdrożenia odpowiednich reform;
- wezwała instytucje UE do uaktualnienia polityki Partnerstwa Wschodniego, aby pozostało ono instrumentem o charakterze transformacyjnym i znaczącym w obecnym kontekście.

3.6 Na pytanie – w odniesieniu do negocjacji z krajami kandydującymi/potencjalnymi krajami kandydującymi i oprócz publicznie dostępnych dokumentów z instytucji UE – jakie dodatkowe informacje otrzymali od swoich rządów, 16 Parlamentów/Izb (spośród 34, które odpowiedziały na to pytanie) odpowiedziało, że rząd omówił z Parlamentem/Izbą postępy w negocjacjach i stanowiska zajęte w imieniu Państwa Członkowskiego, jeśli został o to poproszony. Czternaście Parlamentów/Izb odpowiedziało, że rząd regularnie omawia z Parlamentem/Izbą postępy w negocjacjach i stanowiska zajmowane w imieniu Państwa Członkowskiego. Trzydzieści Parlamentów/Izb wskazało, że rząd regularnie przekazuje pisemne informacje na temat postępów w negocjacjach i stanowisk zajmowanych w imieniu Państwa Członkowskiego (austriacki *Nationalrat* i austriacki *Bundesrat*, czeska *Poslanecká sněmovna*, duński *Folketing*, niderlandzka *Staten-Generaal*, niderlandzka *Eerste Kamer*, fińska *Eduskunta*, niemiecki *Bundestag*, niemiecki *Bundesrat*, włoski *Senato della Repubblica*, luksemburska *Chambre des Députés*, portugalska *Assembleia da República*, rumuński *Senat* i szwedzki *Riksdag*). Dziewięć Parlamentów/Izb zgłosiło, że na wniosek Parlamentu/Izby rząd przedstawił pisemne informacje na temat postępów w negocjacjach i stanowisk zajętych w imieniu Państwa Członkowskiego (czeski *Senát*, francuskie *Assemblée nationale*, francuski *Sénat*, węgierski *Országgyűlés*, polski *Sejm*, portugalska *Assembleia da República*, rumuńska *Camera Deputaţilor*, hiszpańskie *Cortes Generales* i szwedzki *Riksdag*). Wreszcie czterech respondentów wskazało, że rząd nie udzielił dodatkowych informacji (belgijski *Sénat*, greckie *Vouli ton Ellinon*, polski *Senat* i słoweński *Državni svet*).

Trzech respondentów wybrało jako odpowiedź *Inne*. Parlament Europejski wyjaśnił, że to pytanie nie ma do niego zastosowania. Maltańska *Kamra tad-Deputati* stwierdziła, że zgodnie z praktyką parlamentarną nie jest wymagana zgoda parlamentu na zatwierdzenie przez Maltę przyznania statusu kandydata do UE jakimkolwiek państwu trzeciemu. Zgoda Parlamentu byłaby wymagana dopiero po przedłożeniu mu rzeczywistego Traktatu Akcesyjnego między UE a krajami trzecimi. Słoweński *Državni zbor* wspominał, że jego Komisja Spraw UE zatwierdziła stanowisko rządu w sprawie otwarcia/zamknięcia rozdziałów negocjacyjnych. Portugalska *Assembleia da República* pragnęła udzielić wyjaśnień w tej kwestii, wspominając, że art. 5 Ustawy Nr 43/2006 z dnia 25 sierpnia¹² stanowi, że rząd powinien informować Parlament o kwestiach i stanowiskach, które mają być omawiane w instytucjach europejskich, a także o wnioskach będących przedmiotem dyskusji i toczących się negocjacjach, przysyłając niezwłocznie po ich przedstawieniu lub przedłożeniu Radzie całą stosowną dokumentację. W tym samym dyplomie art. 4 przewidywał, że rząd powinien uczestniczyć w debatach parlamentarnych, w sesjach plenarnych i/lub w komisji parlamentarnej, w celu przygotowania i oceny Rad Europejskich.

3.7 Kilka Parlamentów/Izb wyraziło chęć przekazania dodatkowych informacji na temat tego rozdziału, dotyczących Unii Europejskiej oraz Ukrainy, Republiki Mołdowy i Gruzji.

¹² Ustawa o monitorowaniu, ocenie i wypowiedaniu się przez *Assembleia da República* w ramach procesu budowy Unii Europejskiej.

Niderlandzka *Eerste Kamer* precyzuje, że potępienie rosyjskiej agresji i poparcie dla narodu ukraińskiego zostało przekazane w oświadczeniu prezydenta podczas otwarcia sesji plenarnej niderlandzkiego Senatu 8 marca 2022 roku. Ponadto Senat ponownie wyraził swoje poparcie dla Ukrainy podczas spotkań bilateralnych z delegacjami ukraińskimi oraz we wspólnych oświadczeniach konferencji międzyparlamentarnych. Niderlandzka *Tweede Kamer* podała, że przewodniczący Komisji Spraw Zagranicznych podpisał deklarację, w której przewodniczący komisji spraw zagranicznych różnych państw wezwali do natychmiastowego zaprzestania stosowania sił zbrojnych przez Federację Rosyjską na Ukrainie i uznali wojnę za nielegalną w świetle Karty Narodów Zjednoczonych.

Francuskie *Assemblée nationale* poinformowało o złożeniu kilku projektów rezolucji w odpowiedzi na rosyjską agresję. Na przykład projekt rezolucji potwierdzającej poparcie *Assemblée nationale* dla Ukrainy i potępiającej wojnę prowadzoną przez Federację Rosyjską został złożony przez Przewodniczącego Komisji Spraw Europejskich i innych posłów i miał być rozpatrywany po wznowieniu sesji parlamentarnej. Prezydium Francusko-Niemieckiego Zgromadzenia Parlamentarnego na posiedzeniu w dniu 24 marca 2022 r. w Berlinie podjęło również debatę dotyczącą agresji militarnej Rosji na Ukrainie.

Francuski *Sénat* poinformował, że kwestia ta została poruszona podczas debaty na sesji publicznej w dniu 1 marca 2022 r., która odbyła się po oświadczeniu rządu, a także w komunikacie Przewodniczącego ds. europejskich skierowanym do jego członków w tym samym dniu. Ponadto, w ramach parlamentarnego wymiaru Francuskiej Prezydencji w Radzie UE, 25 lutego 2022 r. na Konferencji Międzyparlamentarnej poświęconej wspólnej polityce zagranicznej i bezpieczeństwa oraz wspólnej polityce bezpieczeństwa i obrony przyjęto deklarację potępiającą agresję militarną Rosji na Ukrainę. Ostatecznie deklarację wspierającą Ukrainę zaatakowaną przez Federację Rosyjską przyjęła również LXVII COSAC, która odbyła się w dniach 3, 4 i 5 marca 2022 r. w Paryżu.

Irlandzkie *Izby Oireachtas* wspomniały, że Wołodymyr Zełenski, prezydent Ukrainy, wystąpił na wspólnym posiedzeniu *Dáil Éireanni Seanad Éireann* w dniu 6 kwietnia 2022 r. Ponadto Wspólna Komisja do Spraw Unii Europejskiej intensywnie zajmowała się rozszerzeniem UE w kontekście wojny na Ukrainie i odbyła misje rozpoznawcze w Mołdawii i Gruzji. Na koniec przyjęła sprawozdanie popierające wniosek Mołdawii, a jesienią miała zatwierdzić sprawozdanie dotyczące Gruzji.

Litewski *Sejm* wskazał, że wielokrotnie wspierał Ukrainę i potępiał rosyjską agresję, przyjmując kilka rezolucji i oświadczeń, a także wykorzystując wszystkie możliwe środki dyplomacji parlamentarnej, czyli poprzez swoją Komisję Spraw Zagranicznych. Rumuńska *Camera Deputaților* wspomniała, że jej Komisja ds. UE i ta Izba wykazują stałe zainteresowanie wspieraniem europejskiej polityki Gruzji, Republiki Mołdowy i Ukrainy.

Szwedzki *Riksdag* wspomniał, że rosyjskie agresje były wielokrotnie potępiane przez parlament od 2014 roku. W dniu pełnoskalowej inwazji Rosji na Ukrainę w lutym 2022 roku Komisja Spraw Zagranicznych i Komisja Obrony spotkały się z rządem i ambasadorem Ukrainy. Komisja Spraw UE udzieliła rządowi mandatu przed posiedzeniem Rady Europejskiej, które odbyło się po inwazji. W kwestii rozszerzenia rząd przekazywał informacje i konsultował się z Komisją Spraw UE każdego roku przed przyjęciem przez Radę konkluzji w sprawie rozszerzenia oraz za każdym razem, gdy rozszerzenie było włączane do porządku obrad Rady. W przeciwnym razie, na wniosek, udzielała informacji i obradowała z komisjami.

38 Raport półroczny

COSAC